Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 179 (5770).
7 АВГУСТ 1985 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

МАТОНАТ ВА МАРДЛИК

Азиз ўртоқлар!

Совет кишилари «Михаил Сомов» илмий-экспедиция кемаси экипажининг Антарктика музликларидаги мардонавор дрейфини, «Владивосток» музёрар кемаси денгизчилари қийин шароитларда қандай қилиб ўртоқларига ёрдам берганликларини ҳаяжон ва эътибор билан кузатиб турдилар. Мардлик ва юксак маҳорат, ўз бурчига садоқат сизларга қаттиқ синовдан шараф билан ўтиш имконини берди. Сизларнинг ишларингизда бизнинг совет характеримиз ёрқин намоён бўлмоқда. Ватан ҳақли равишда сизлар билан фахрланади.

Эсон-омон тоза сувга чиқиб олишларингизни, тезроқ уйга қайтишларингизни тилайман. Сизларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва социалистик Ватанимиз равнақи йўлида янги-янги зафарлар тилайман.

М. ГОРБАЧЕВ.

«Михаил Сомов»:

КЕМАДА ҚУЁШ, ЭФИРДА ҚУВОНЧ

«ВЛАДИВОСТОК» МУЗЁРАР КЕМАСИ, 6 август. (ТАСС махсус мухбири В. Гусев). Бугун Ватаннинг ҳаяжонли табрикномаси ва қутб тонгининг орзиқиб кутилган қуёши Антарктида музлари ичида шимол сари сузиб бораётган икки совет кемасига байрам олиб келди.

Шу кунга мўлжалланган ғоввослик ишлари тугагандан кейин «Владивосток» ва «Михаил Сомов» кемалари бир-бирига ёндашдилар. Ранг-баранг байроқлар билан безатилган музёрар кема палубасида митинг бошланди. Унда иккала экипаж иштирок этди. Денгизчилар, олимлар, учувчилар, хуллас, ҳамма кишилар ўртоқ М. С. Горбачев табрикномасидаги самимий сўзларни баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Экспедиция бошлиғи А. Чилингаров митингда сўзга чиқиб, меҳнатимизга берилган юксак баҳодан руҳландик, деди. Антарктида соҳиллари яқинида кейинги беш ой мобайнида рўй берган воқеалар муштарак мақсад билан бирлашган совет кишилари, ҳатто энг мураккаб ишни ҳам уддалай олишларини яна бир бор тасдиқлади.

Бутун дрейф мобайнида Ватан ғамхўрлигини ҳис этиб, бизни кулфатда қолдирмасликларини билардик, бу эса кеманинг ҳаёт қобилиятини сақлаб қолиш учун курашда бизга куч бағишлади, ҳатто энг мураккаб шароитларда ҳам илмий-тадқиқотларни давом эттиришга илҳомлантирди, деди ўз нутқида «Михаил Сомов» илмий экспедиция кемасининг капитани В. Родченко.

Митингда музёрар кема капитани Г. Антохин «Владивосток» музёрар кемасининг экипажи ҳукуматнинг шу топшириғини бажаргандан кейин Арктикада навигацияни таъминлаш ишларига қўшилишга тайёр эканлигини маълум қилди.

Экспедиция аъзолари музёрар кемадан ўртоқ М. С. Горбачевга йўлланган телеграммада қўллаб-қувватлаганлиги ва оқ йўл тилаб билдирган самимий сўзлари учун сидқидилдан миннатдорчилик изҳор қилдилар. Бугун совуқ Антарктикада шодиёна ва жуда иссиқ кун бўлди, дейилади телеграммада. Ватан топшириғини шараф билан бажарганлигимиздан ҳаммамиз бахтиёрмиз ва Арктикада янги-янги меҳнат муваффақиятлари билан, Антарктидадаги илмий-тадқиқотлар билан партиямизнинг XXVII съездини муносиб кутиб олишга тайёрмиз.

Антарктида карвони қисқа вақт тўхтаб тургандан кейин яна шимол томон йўл олади. Музликлар тугашигача яна салкам 500 километр бор.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Норвегия Коммунистик партияси Миллий правлениеси аъзоси Мария Хансен бошчилигидаги НКП активлари группаси республика ҳаёти билан танишмоқда.

Меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини бориб кўрдилар.

6 август куни Норвегия коммунистлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилиндилар.

НКП активлари Самарқандга борадилар. (ЎзТАГ).

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ — КПСС XXVII СЪЕЗДИГА

КОРХОНА ИЛҒОРЛАРИ

Тошкентдаги «Компрессор» заводининг маҳсулотларига республикамиздагина эмас, унинг ташқарисида ҳам эҳтиёж катта. Шаҳримизда ишлаб чиқарилган турли маркадаги компрессорлар хорижий мамлакатларга ҳам экспорт қилинади. Шу кунларда корхонада КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа айниқса кенг қулоч ёйган.

Барча корхоналардагидек мазкур заводнинг ўз пешқадамлари бор. Жумладан, компрессорларни синовчи Ф. Одилов зарбдорларча меҳнат қилаяпти, А. Большов эса тўрт хил металл қирқувчи дастгоҳда ишлай олади, токарь Ў. Маридов ҳам бир қатор турдош касбларни мукаммал ўзлаштириб олган. Улар смена топшириқларини мунтазам 120—130 процент адо этиш билан бирга аъло сифатли маҳсулот топширишяпти.

СУРАТЛАРДА: Ф. Одилов, А. Большов, Ў. Маридов; компрессорларни синаш стенди.

В. Сироткин фотолари.

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

Ем-хашак тайёрлаш, республика хўжаликларида давлатга сут ва гўшт сотиш планларининг бажарилиши масалалари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгашда муҳокама қилинди. Кенгашда область агросаноат бирлашмаларининг, қишлоқ хўжалик бошқармаларининг, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, партия органлари ходимлари қатнашдилар.

Республиканинг бир қатор хўжаликларида ем-хашак тайёрлаш суръатлари қониқарсиз эканлиги таъкидлаб ўтилди. Бунга алмашлаб экиш сусткашлик билан, кўпинча расмиятчилик учун ўзлаштирилаётганлиги, озуқабоп экинлар етиштириш ва йиғиштириб олиш технологияси қўпол равишда бузилаётганлиги сабаб бўлмоқда. Чунончи, Андижон областининг Избоскан ва Олтинкўл районларида алмашлаб экиш планлари бузилиб, беда экилиши лозим бўлган майдонларда ҳам пахта етиштирилмоқда.

Ем-хашак базасига эътибор бермаслик ҳамиша чорвачиликнинг пировард натижаларига таъсир қилади. Тахтакўпир районидаги «8 март» совхозидаги озуқа етиштириш ва чорвачилик аҳволи қаттиқ танқид қилинди. Бу ерда 1 августга қадар планлаштирилган йиллик хашакнинг 9 проценти тайёрланган, сут етиштириш анча камайиб кетган. Қўрғонтепа районидаги Ҳамза номли совхоз ўтган йилдагига нисбатан 800 тонна кам ем-хашак тайёрлаган. Давлатга гўшт ва сут сотиш кўрсаткичлари ҳам шунча камайиб кетган. Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ва озуқа ресурсларини жамғаришда қолоқликка йўл қўйган бошқа хўжаликларнинг раҳбарлари билан ҳам кенгашда талабчанлик ва принципиаллик билан гаплашиб олинди.

Область агросаноат бирлашмаларига ем-хашак етиштириш суръатларини кўпайтиришнинг барча резервларини ишга солиш, қўлдан бой берилганлари ўрнини қоплаш, қиш учун етарли ем-хашак ғамлаб қўйиш мақсадида пичан ва силос тайёрлаш сифатига алоҳида эътибор бериш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Кенгаш қатнашчилари чорвачилик маданиятини ошириш, чорвачиликни олиб боришнинг индустриал методларини кенгроқ қўллаш проблемаларини ҳам муҳокама қилдилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Е. А. Айтмуротов нутқ сўзладилар. (ЎзТАГ).

КУЙБИШЕВ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Куйбишев район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Район партия комитетининг биринчи секретари Н. И. Емельянов «КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалалари бўйича кенгаш якунлари ва район партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Пленум қатнашчилари илғор фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш бўйича корхона ва қурилишларнинг коллективлари олиб бораётган ишларни холисона таҳлил этдилар. Фан-техника тараққиёти вазифаларини ҳал этишда коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш тўғрисида қизғин гап борди. Пленум муҳокама этилган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Тошкент область касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ шаҳар комитетида

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ

Шаҳар районлари, саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1985 йил биринчи ярми якунлари тўғрисида.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Тошкент область касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитети шаҳар районлари, саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1985 йил биринчи ярми якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Тошкент область касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитетининг кўчма Қизил байроғи районлар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларига кўра социалистик мажбуриятларнинг бирмунча ортиғи билан бажарилишини, реализация ҳажми бўйича корхоналарнинг қолоқларсиз ишлашини таъминлаган, товар маҳсулотлари, шунингдек, кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришнинг юксак ўсиш суръатларига эришган **Ленин районига** (район партия комитетининг секретари Ю. Асепков, район ижроия комитетининг раиси Т. Ҳайдаров, район комсомол комитетининг секретари Р. Исломов) берилди.

Социалистик мусобақада иккинчи ва учинчи ўринларни **Октябрь** ва **Акмал Икромов** районлари эгалладилар.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Тошкент область касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитетининг кўчма Қизил байроғи машинасозлик, электрон ва электротехника саноати корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақа ғолиби — асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича 1985 йил биринчи ярми планини муваффақиятли бажарган, ишлаб чиқариш ҳажми ва меҳнат унумдорлигининг юксак суръатлар билан ўсишига эришган **Октябрь революцияси номидаги тепловоз ремонти заводи** (бошлиғи М. Мартьянов, партия ташкилотининг секретари А. Барсуков, касаба союз комитетининг раиси С. Мирзааҳмедов, комсомол комитетининг секретари С. Каримов) коллективига берилди.

Ўзбекистон Компартияси шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Тошкент область касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ шаҳар комитетининг енгил, озиқ-овқат, мебель, маҳаллий ва шаҳар саноати бошқа тармоқларининг корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақа ғолиби учун таъсис этилган кўчма Қизил байроғи маҳсулот реализация қилиш ҳажми бўйича биринчи ярим йиллик планини 103,3 процент бажарган, ишлаб чиқариш ҳажмининг 116,2 процент ўсиш суръатини таъминлаган Ўзбекистон ССР енгил саноат Министрлигининг **Тошкент ўйинчоқлар фабрикаси** (директори А. Алимбоев, партия ташкилоти секретарининг ўринбосари Р. Хефис, касаба союз комитетининг раиси О. Мазурова, комсомол комитетининг секретари М. Тўхтаохунова) коллективига берилди.

Ўзбекистон Компартияси шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Тошкент область касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ шаҳар комитетининг шаҳар транспорт ва алоқа корхоналари трестлари ўртасидаги социалистик мусобақа ғолиби учун таъсис этилган кўчма Қизил байроғи асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ярим йиллик планни бажарган **марказлашган усулда юк ташиш Тошкент шаҳар автомобиль трестининг 2512-автоколоннаси** (бошлиғи Д. Хожибеков, партия ташкилотининг секретари М. Умаров, касаба союз комитетининг раиси К. Жавҳаров, комсомол комитетининг секретари Ш. Рустамов) коллективига берилди.

1985 йилнинг биринчи ярми якунларига кўра мусобақадош районлар ўртасидаги социалистик мусобақада қуйидагилар ғолиб деб топилди; Киров ва Собир Раҳимов районлари ўртасида — **Собир Раҳимов райони**; Акмал Икромов ва Сергели районлари ўртасида — **Акмал Икромов райони**; Ленин ва Фрунзе районлари ўртасида — **Ленин райони**; Октябрь ва Чилонзор районлари ўртасида — **Октябрь райони**; Ҳамза ва Куйбишев районлари ўртасида — **Куйбишев райони.**

Район партия комитетлари, район Советининг ижроия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, корхона ва ташкилотларнинг хўжалик раҳбарларига 1985 йилнинг биринчи ярми якунларини чуқур ва атрофлича таҳлил этиш, 1985 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик давлат планлари ҳамда қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминловчи аниқ тадбирларни амалга ошириш таклиф этилди.

Ярим йиллик социалистик мусобақасида энг яхши натижаларга эришган саноат, транспорт, алоқа корхоналари, қурилиш-монтаж ва лойиҳа ташкилотлари, қурилиш индустрияси корхоналари, шаҳар хўжалиги ташкилотларининг 40 коллективи номи шаҳар Ҳурмат тахтасига ёзилди.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Тошкентдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг таниқли тўқувчиси Т. Молевани дугоналари съездолди вахтасида эришган катта муваффақиятлари билан табриклашди. У беш йиллик бошидан буён 8 йиллик топшириқни бажариб қўйди. Илғор ишчи ўз станокларидан 100 минг килограммга яқин капроацетат ва ацетат газламаси олди. Маҳсулотнинг деярли ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди.

Хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтириш, юксак профессионал маҳорат туфайли Т. Молева вақтдан ўзиб ишлаяпти. У хом ашё запасини бир сменага етарли қилиб олдиндан тайёрлаб қўяди. Ҳар бир иш дақиқасидан мумкин қадар кўпроқ фойдаланаётгани — унинг муҳим резервидир, албатта.

Бирлашмада тўрт мингдан кўпроқ ишчи партия съезди шарафига меҳнат вахтасида ишламоқда. Шундан икки юз киши бу йилги планни бажарди. Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларидан етти юз киши эса беш йиллик планни адо этди.

• Маданият хабарлари

ҲИНДИСТОН АСАРЛАРИ КЎРГАЗМАСИ

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат халқ кутубхонасида «Ҳиндистон — тараққиёт ва мустақиллик йўлидан» мавзуидаги кўргазма очилди. Кўргазмага ана шу мамлакат тўғрисида, унинг Совет Иттифоқи билан дўстлик алоқалари ҳақида ҳикоя қилувчи китоблар қўйилган. Экспозицияда Махатма Ганди, Жавоҳарлал Неру асарлари бор. Кўргазмадаги китоблар Деҳли, Калькутта, Бомбайдан келтирилган.

Кутубхона Ҳиндистоннинг маданият муассасалари билан қарийб ўттиз йилдан буён алоқа боғлаб келмоқда. Бу ерда қадимги ҳинд адабий тилида, ҳинд, маратхи тилларида нашр этилган 8 мингдан кўпроқ журнал, тўплам сақланмоқда.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТИ «ЮКСАЛМОҚДА»

Тошкент политехника институтининг Наманган филиали студентлари янги ўқув йилини тўққиз қаватли бинода бошлашади. Бу бино Дўстлик проспектида қад кўтарди. Ш. Дадамирзаев билан Р. Килдажиев бошлиқ бригадалар қўшни майдонларга ўтишди. Яқин орада бу ерда яна иккита тўққиз қаватли бино қад кўтаради. Бу иморатларнинг бири ўқув аудиторияларидан бири, иккинчиси 560 ўринли ётоқхона бўлади.

(ЎзТАГ).

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

БУГУН ТОШКЕНТДА:

● Абразив комбинатининг олмослар синтези цехида меҳнат қилаётган Н. Изенгеева бошлиқ 20 кишилик бригада коллективи меҳнат календарида 1986—1988 йиллар ёзилди. Ўтган ўн кунлик натижаларига кўра бу бригада биринчиликни эгаллади.

● «Миконд» заводининг кенг истеъмол буюмлари цехида дам бериб шишириладиган шиша буюмларнинг ортиқча қиррасини қирқадиган автомат ишга туширилди. Илгари бу меҳнат жараёни қирқиш дастгоҳларида бажарилар эди. Янги механизм ишга тушиши натижасида меҳнат унумдорлиги ошади ва маҳсулот сифати яхшиланади. Корхона меҳнат аҳли истеъмол буюмларига ошиб бораётган талабни эътиборга олиб, йил бошидан буён бешта янги маҳсулотни ўзлаштирди. Булар рангли шишадан тайёрланаётган биллур идишлардир.

● Республика табиат музейи илмий ходимлари группаси Туркистон тоғ тизмаларига ўтказган экспедициясидан қайтиб келди. Натижада музей экспонатларини бойитишда қўл келадиган ўсимликларнинг катта олами намуналари тўпланди.

ОБ-ҲАВО

● Бугун эрталаб соат 11 да Тошкентда 27 даража иссиқ бўлди. Бугун кечаси 15—17, эртага кундузи 28—30 даража иссиқ бўлади.

• Шарҳчи сатрлари

Икки хил ёндошиш

Америка авиацияси Япониянинг Хиросима ва Нагасаки шаҳарларига атом бомбаси ташлаганлигининг 40 йиллиги яқинлашиб келаётганлиги ядро қуроли пойгаси давом этаётганлиги натижасида дунёда вужудга келаётган жиддий аҳволга яна эътиборни жалб этмоқда. АҚШ маъмурияти мавжуд аҳдлашувлар ва шартномаларни бузган ҳолда ўзининг стратегик ҳужум ядровий потенциали барча жиҳатларини жадал суръатда оширишни, дастлабки ядро зарбаси уриш учун мўлжалланган воситаларни вужудга келтиришни давом эттирмоқда. «МХ» стратегик ракеталари, «Трайдент-1» ва «Трайдент-2» ракеталари оғир, бомбардимончи самолётлар, «Першинг-2» ракеталари, жуда олисга учириладиган минглаб қанотли ракеталар шулар жумласидандир. Ер ва атмосферадаги нишонларга зарба уриш учун мўлжалланган космик қуроллар ишлаб чиқилмоқда. Вашингтон ана шу соҳада амалга ошираётган программанинг асосий мақсади — Қўшма Штатлар ядро қуроллари пойгасини авж олдириш билан эриша олмаган ҳарбий устунликни қўлга киритишдан иборатдир.

Бироқ АҚШ маъмуриятининг бу муддаолари хом хаёлдан бошқа нарса эмас. СССР ўз хавфсизлиги хатар остида қолишига йўл қўймайди ва Вашингтоннинг авантюрачилик муддаоларини барбод этиш учун тегишли жавоб чораларини кўради. Аммо бу жаҳондаги аҳвол хавфсизлигини таъминламайди. Аксинча, ядро қуроллари пойгасига янада қамчи босилиши жаҳон цивилизацияси келажагини янада кўпроқ хавф остига қўяди.

Вужудга келган аҳволдан чиқишнинг қандай йўли бор? Ядро даври бошланишиданоқ ядро қуроли тўплашни тўхтатиш, уни тақиқлаш ва тугатиш учун тинмай курашиб келаётган Совет Иттифоқи шу кунларда яна бир бор шундай йўлни таклиф этди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев Совет Иттифоқи 6 августдан бошлаб ҳар қандай ядро портлатишларини бир томонлама тартибда тўхтатишга қарор қилганлигини таъкидлади. Совет раҳбари бутун дунёда Хиросима фожиаси куни сифатида нишонланадиган шу кундан эътиборан АҚШни ўзининг ядро портлатишларини тўхтатишга даъват этди. Ядро портлатишларини ўзаро келишиб тўхтатиб қўйиш ядро қуролига эга бўлган бошқа давлатлар учун ҳам яхши намуна бўлиб хизмат қилган бўлар эди.

Янги совет ташаббуси бутун дунёда ядро ҳалокати хавфини бартараф этиш йўлида қўйилган ғоят самарали қадам деб қабул қилинди. АҚШ бунга қандай жавоб берди? Аслида у салбий жавоб қайтарди. АҚШ ядро қуролининг навбатдаги ер ости синовида совет кузатувчиларини таклиф этиш нияти борлигини билдириб, Ҳиндистонда чиқадиган «Фри пресс жорнэл» газетаси таъкидлаб ўтганидек, «Ядро синовларини тўхтатиш учун сиёсий иродасизлигини намойиш қилди». Бошқача қилиб айтганда, АҚШ қуролланиш ҳалокатли пойгасини давом эттириш ниятида эканлигини яна бир бор тасдиқлади.

Янги совет ташаббуси ва Вашингтоннинг унга жавоби халқларнинг овозига қулоқ солиб, уларнинг орзу-муддаоларини ифодалаётганлар ким-у, ундан қўл силтаётганлар кимлигини яққол кўрсатди.

А. БИРЮКОВ. (ТАСС).

● Беш йиллик ва коммунист

СТАХАНОВЧИЛИК ҲАРАКАТИНИНГ ЖАНГОВАР ИЗДОШЛАРИ

Германия фашизми устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг шонли 40 йиллигини зўр тантана билан байрам қилган совет кишилари шу кунларда стахановчилик ҳаракатининг муборак 50 йиллигини нишонлашга катта тайёргарлик кўрмоқдалар.

Биринчи беш йилликлар даврида бошланган ва ҳозиргача қизғин давом этиб келаётган стахановчилик ҳаракати Улуғ Ватан уруши даврида ҳам муҳим роль ўйнади. Мамлакатимиз халқларининг немис-фашист газандалар устидан ғалабасини таъминлашда уларга катта куч-ғайрат бағишлади.

Улуғ Ватан уруши даврида стахановчилик ҳаракати янада кенг тус олганлигини бир мисол билан кўрсатиш мумкин. Масалан, «Таштекстильмаш» заводи Улуғ Ватан уруши бошланишидан бурун, 1941 йилнинг март ойида 1068 киши шу ҳаракатга қўшилган бўлса, урушнинг дастлабки ойларида, яъни 1941 йилнинг октябрь ойига келиб уларнинг сони 2125 тага етди. Стахановчилик ҳаракатининг актив иштирокчиси, Ильич номидаги заводнинг рандаловчиси Тўлаганов ва Йўлдошевлар кунлик иш нормаларини 200 процентдан ошириб адо этадиган бўлдилар. Октябрь революцияси номидаги заводнинг токари Мирҳошимов икки станокда ишлаб, кунлик нормасини 250 процентга етказиб бажаришга эришди.

Улуғ Ватан уруши фронтларида шиддатли жанглар бораётган 1943 йилда «Ҳамма нарса фронт учун, ғалабамиз учун» деган жанговар шиор остида мамлакат ичкарисида социалистик мусобақа, стахановчилик ҳаракати кенг кўламда авж олди, халқ хўжалигининг барча соҳаларини қамраб олди. 1943 йил 28 февралида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида фронтга ёрдам ойлиги ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди. Бунда стахановчилик ҳаракатини бутун жабҳа бўйлаб янада кенгайтиришга катта эътибор берилди. Республикамизнинг ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари бу чақириққа «лаббай» деб жавоб бердилар.

Тошкент саноат корхоналари, қурилиш, темир йўл ходимлари бу ҳаракатнинг карвонбошиси бўлдилар. Ҳамма жойда стахановчилик ҳаракати авж олди, уларнинг сафи кенгайди, кунига 2—3 норма иш бажарувчилар сони тобора ошди.

Сталинград учун шиддатли жанглар бораётган бир пайтда Тошкент темир йўл узелининг ходимлари барча темирйўлчиларга мурожаат қилиб, уларни стахановчасига, фидокорона ишлаб, поездларнинг бетўхтов юришини, фронт юкларини ўз вақтида етказиб беришини таъмин этишга чақирдилар. Ғалабамиз учун фидокорона меҳнат қилган, зарбдор стахановчи, Ленин ордени нишондори, донгдор машинист С. Пустабоев ўз ҳамкасблари чақириғига биринчи бўлиб қўшилди. У пассажир поездлари паровозидан оғир юкларни ташувчи паровозни ҳайдашга ўтди. С. Пустабоевдан ўрнак олган бошқалар ҳам унинг изидан бордилар. Бунга мисол қилиб, Кульков, Борисенко, Коваленколарни кўрсатиш мумкин. Улар иш бошлаган биринчи ойдаёқ оғир юк поездлари ўз вақтида манзилга етказилди. 115 минг килограмм ёқилғи тежаб қолинди. 1943 йилда кўп станокларда ишлаш ҳаракати авж олиб кетди. Бу ҳаракатга коммунист ва комсомоллар бошчилик қилдилар. Масалан, Тошкент тўқимачилик комбинатининг ёш ишчиси Павел Погасов нормадаги 48 ўрнига 96 станокни бошқара бошлади. Ундан ибрат олган комсомол-ёшлар Лена Шайдарова, Вера Бредихина, тўқув фабрикасининг мастер ёрдамчилари Исмоилов, Насритдинов, Ваҳобовлар ҳам кўп станокчилар қаторидан жой олдилар ва комбинатнинг зарбдор стахановчилари бўлиб танилдилар.

1943 йилнинг бошида мамлакатимиз саноат корхоналари ва транспортида стахановчасига ишлайдиган комсомол-ёшлардан 36 минг фронт бригадаси бўлган бўлса, йил охирига бориб унинг сони яна 17 мингтага кўпайди. Ўзбекистонда эса бундай бригадаларнинг сони 2326 тани ташкил этди. Биргина «Ташсельмаш» заводида стахановчасига ишлайдиган комсомол-ёшлардан иборат 120 та фронт бригадаси бўлиб, ундан 70 таси гвардиячилар бригадаси деб аталди.

Хом ашё, ёқилғи, кўмир ва электр қувватини тежаш учун кураш Улуғ Ватан уруши йилларида кенг тус олди. Ўша даврда Тошкент шаҳар партия комитети тежамкорлик бўйича саноат корхоналарида, қурилиш ва транспортда рейд ташкил этди. Натижада биргина В. П. Чкалов номидаги авиация заводида бир ой мобайнида 90 минг киловатт-соат электр қуввати ва 28 тонна кўмир иқтисод қилинди. Бу 1943 йил давомида кўп марта ўтказилди ва катта иқтисодий самара берди. ВКП(б) Марказий Комитетининг 1943 йил октябрь-сентябрь олди чақириқлари стахановчилик ҳаракатини янада авж олдириб юборди. Байрамолди вахтасида турган стахановчилар Совет Армиясининг жанговар ҳужумини тобора кучайтириш учун уларга кўплаб қурол-аслаҳа, ўқ-дори, техника, кийим-кечак ва озиқ-овқат юбордилар. Заводлардан бирида комсомол-ёшлар ишдан ташқари вақтда ишлаб бир полкни ой давомида таъмин этадиган қурол-аслаҳа тайёрладилар. Темирйўлчилар эса 25 паровоз, 130 вагонни тайёрладилар.

Стахановчасига ишлаган Тошкент темирйўлчилари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, СССР темирйўл халқ комиссарлигининг Қизил байроғи ва мукофотига сазовор бўлишди.

Шундай қилиб, уруш йилларининг стахановчилари мамлакатимизда ҳаёт-мамот жанглари кетаётган, жонажон ватанимиз тақдири таҳлика остида қолган бир даврда душманни тор-мор этиш, уни она-Ватанимиз тупроғидан суриб чиқариш, ғалабамизни таъминлаш учун оёққа турдилар, фидокорона меҳнат қилдилар, стахановчи зарбдорлар сафини кенгайтирдилар, ашаддий душманни яксон қилишга катта ҳисса қўшдилар.

Стахановчиларнинг уруш йилларидаги жасорати ҳамиша эъзозланади, уларнинг мардлиги, фидойилиги ҳозирги замон ёш авлоди учун буюк намуна бўлиб қолади.

Стахановчилик ҳаракати — меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишнинг олийжаноб шаклидир. Ҳозир республикамизда коммунистик меҳнат зарбдорлари ҳаракатида уч миллиондан ортиқ меҳнаткаш қатнашмоқда.

Совет кишилари яқинда ҳаммага мўътабар бўлган стахановчилик ҳаракатининг шонли 50 йиллигини нишонлайдилар. Бу барча меҳнат аҳлининг шавкатли байрами бўлади.

Л. ҲАМРОЕВ,
СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

● ФАН ВА ТЕХНИКА ИЗЛАНИШЛАРИ, КАШФИЁТЛАРИ

«ЧАНГ» КОСМОС

Планетани унинг юзига тушувчи космик чангдан «тозаламоқчи» бўлсак кўп юк ортадиган 500 платформадан иборат ғоят оғир состав талаб қилинган бўлур эди. Ҳар йили ер космосдан 30 минг тоннага яқин микроскопик зарралар қабул қилиб туради.

СССР Фанлар академияси А. Ф. Иоффе номидаги физика-техника институтининг ходимлари ана шу ҳисобни чиқардилар. Улар ҳеч ким, ҳеч қачон қўлида ушлаб кўрмаган модданинг вазнини ғоят аниқ «тортиб кўришга» муваффақ бўлдилар.

— Планеталараро йўлларнинг «чангиб туриши» илк бор бундан юз йилча аввал маълум бўлган эди. Ўшанда Тинч океани тубидан сирли қора соққачалар —космик зарра қуйқалари кўтариб олинганди, — деди илмий группа раҳбари Г. Ануфриев. — Ўшандан бери шундай модда массасини аниқлашга неча бор уриниб кўрилдию, лекин тадқиқот натижалари бир-биридан ғоятда фарқ қиларди.

Ленинградлик тадқиқотчилар модданинг жуда оз миқдорини ғоятда аниқлик билан тафсилий анализ қилишга имкон берувчи ноёб массаспектрометрдан фойдаландилар.

Ленинградлик физикларнинг ҳисобларига кўра, ернинг бутун геологик тарихида (4,5 миллиард йил) космик чанг 25 сантиметр қалинликда ўлтирган. Шунинг ҳисобига планетамиз ўз массасининг юз миллиондан бир улушича «оғирлашган».

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ПОМИДОРНИ МАШИНА ТЕРАДИ

СОФИЯ. Шу кунларда Пловдивдаги В. Димитров номли илмий ишлаб чиқариш комплексининг катта майдонида помидор терими қизиб кетган. Ҳар куни бу ердан помидор ортган ўнлаб машиналар жўнаб кетмоқда. Помидорларнинг ҳаммаси бир текисда. Помидорнинг ҳаммасини машиналар термоқда. Помидор Пловдив сабзавот экинлари «Марица» институтининг мутахассислари ишлаб чиққан кўтарилган текис пушта технологияси деб аталмиш технология асосида етиштирилаётган и д а ҳам машина-ускуналар асосий роль ўйнамоқда.

Шу технологияга мувофиқ далалар бундай тайёрланади, махсус машиналар эни 1,6 метрли пушталарни кўтаради. Бу пушталар ўртасидан ўтадиган эгатлар орқали сув оқава қилиб қуйилади. Уруғни ҳам машина уя усули билан экиб чиқади. Янги технологик жараён кўчат етиштиришдан воз кечишга имкон берди. Бунинг устига помидор текис ўсади ва бир пайтда пишиб етилади. Парвариш даврида кўтарилган пушта бегона ўтларни юлиш каби сермеҳнат жараённи енгиллаштиришга ва чопиқни механизациялашга имкон беради. Бунинг учун институтда тегишли машина-ускуналар яратилган. Ҳозир, масалан, Пловдив далаларида помидор терадиган комбайн асосий машинадир. У ердан ҳатто бир сантиметр баландликда осилиб турган помидорларни ҳам териб олади, уларни хиллайди ва яшикларга жойлаштиради. Истеъмолчиларга фақат сифатли сабзавот жўнатилади.

ГРАФИКДАН ЎЗИБ

ГАВАНА. Бу ердаги электрон аппаратлар ишлаб чиқарувчи корхона ходимлари графикдан анча ўзиб меҳнат қилмоқдалар. Меҳнаткашлар биринчи ярим йиллик планни ошириб бажариб, 48 мингдан ортиқ оқ-қора ва рангли тасвирдаги телевизор ишлаб чиқардилар.

Юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичига эришиш билан бирга 100 мегаватт — соатдан ортиқ электр энергия тежаб қолинди. Ҳозир Кубанинг ўзида ишлаб чиқарилган «Карибе» туркумидаги телевизорларни деярли ҳар бир кубалик оиласида кўриш мумкин.

Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқидан келган мутахассислар ёрдамида корхона территориясида гальваника цехи, босма платалар цехи, лаборатория ва бошқа бир қанча ишлаб чиқариш объектлари қурилмоқда. Бу қурилиш ишлари тугагандан сўнг электрон аппаратлар ишлаб чиқарадиган Гавана корхонаси қуввати ортиб, йилига 100 мингта телевизор ишлаб чиқара бошлайди. Келгуси беш йилликда рангли тасвирдаги телевизор ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш планлаштирилмоқда.

БОЛГАРИЯ. Мамлакатда халқ учун зарур бўлган товарлар ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилмоқда. Айниқса кичик ҳажмдаги қишлоқ хўжалиги техникасини ишлаб чиқариш қишлоқ хўжалик ишларини кенг йўлга қўйиш имкониятини беради.

СУРАТДА: янги ишлаб чиқаришга мўлжалланган ихчам қишлоқ хўжалик техникаси.

НЕФТЬ «ЛОЦМАН»И

Сув тозалайдиган кемалар пишиқ-пухта «лоцман»ли бўлди. У ҳавзани булғайдиган ҳатто жуда оз доғни ҳам кеча-кундуз исталган вақтда пайқашга ёрдам беради. Суюқлик юза қатламини намунасини оладиган бу қурилмани Эстония Фанлар академияси химия институтининг олимлари ясадилар.

...Сув тозалайдиган чоғроқ кема олдида боғланган кичик кемача боради. У тўхтайди, чапга, ўнгга бурилади, қайтиб келади. Намуна йиғадиган кемача шу. Ундаги қалқи устида турадиган махсус қурилма бирон участканинг булғаниш даражасини аниқлаш мақсадида сув юза қатламидан анализ учун намуна олиш имконини беради.

Маълумки, сув юзида ёйилган нефть ва мой дори портлар акваториясининг энг хатарли булғовчилари ҳисобланади. Лекин улар ҳамиша ҳам кўзга яққол кўринавермайди. Бу доғлар қоронғи тушганда айниқса кўринмайди. Мана шу аҳвол нефть йиғувчи кеманинг ишини анча қийинлаштирарди. Эндиликда сув тозалайдиган кемаларнинг тунги иш вақти бир неча соат узаяди.

Сувни булғайдиган доғларни пайқаш янги усули республиканинг кўлларида, бошқа ёпиқ ҳавзаларида қўлланади.

Қайиндан подшипник

Машина ва приборларнинг деталлари ва узелларида ёғоч металл билан яхши рақобатлаша олади. Львов ўрмон-техника институтида ўтказилган тадқиқотлар шуни тасдиқламоқда. Тадқиқотларнинг натижалари асосида ёғочни зичлаштирадиган оригинал пресс қолиплар яратилди, ёғочдан сирпанма подшипниклар тайёрланди.

Қайин, тол ёки терак ёғочи пишиқ конструкцион материалга айланмоғи учун заготовкага аммиак буғи билан ишлов берилади. Бўлғуси иш жойига қараб, ёғочга минерал мой ёки фторопласт сингдирилиши ҳам мумкин. Махсус пресс — қолипда заготовка керакли даражада зичланади. Тадқиқотчилар чиқитга кетадиган юпқа ёғочдан фойдаланишга имкон берувчи зичлаштириш методини қўлладилар.

Янги метод билан тайёрланган ёғоч деталлар пишиқ, кислота, ишқор таъсирига берилмайди, унинг электр ва товуш изоляция хоссалари яхши. Костополь уйсозлик комбинатининг мутахассислари львовлик олимларнинг бу ишларига юксак баҳо бердилар. Бу ерда қайин подшипниклар сезиларли иқтисодий самара берди.

Г. МАЦЕНКО,

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ГА ХАТЛАР

ТАЙЁРГАРЛИК ШУМИ?

Шаҳримиздаги ташкилот ва корхоналарда, уй-жой бошқармаларида қишга тайёргарлик кўрилаётган бир пайтда биз яшаётган 49-уйнинг ертўласига тушиб қолсангиз ажойиб манзарага дуч келасиз. Ҳамма кранлар ишдан чиққан, совуқ ва иссиқ сувлар кўчалардаги ариқлардан оқаётган сув каби шариллаб оқиб ётибди.

Ертўладаги бу камчиликларни бартараф этиш ҳақидаги бизга хизмат кўрсатувчи 76-уй-жойлардан фойдаланиш участкасидагиларга мурожаат қилдик. Жавоб битта: «Бизда кранлар йўқ, ўзингиз топсангиз қўйиб беришимиз мумкин», дейишади. Ахир уй-жойларнинг қишга тайёргарлигини таъминлаш ЖЭУдагиларнинг асосий вазифаси эмасми? Биз нима учун уларга кран топиб беришимиз керак? Ҳадемай куз фасли бошланади, қиш ҳам кириб келади. Наҳотки бу йил ҳам совуқдан дийдираб чиқсак.

А. ВАЛИЕВ,
Юнусобод массиви 15-квартал, 47-уй.

ЧАЛА ИШ—КЕЛТИРАР ТАШВИШ

«Бешёғоч» массивида бунёд этилган бири-биридан кўркам бинолар шаҳримиз ҳусни. Бу массивда олтита тўққиз қаватли ва тўққизта тўрт-беш қаватли турар жой бинолари бўлиб, унда 5000 га яқин ҳамшаҳарларимиз истиқомат қилишади.

Турар жой биноларини 159-трестга қарашли 4, 5 ва 9-қурилиш бошқармалари ва 2-қурилиш комбинатига қарашли 4-қурилиш бошқармалари қурувчилари бунёд этишган. Лекин ана шу кўркам биноларга олиб бориладиган йўллар юқорида қайд этилган бошқармаларининг ўта масъулиятсизлиги оқибатида чала ташлаб кетилган. Болалар майдончаси қуриб битказилмаган, уйлар ўртасидаги кичик ҳовузлар битказиб, ишга туширилмаган. «Проспект» магазини орқасидаги йўлкага электр кабели ётқизилиб иш охирига етказилмаган ва чала ташлаб кетилган. Бундай чала ташлаб кетилган ишлар инсонларга ташвиш келтиришини наҳотки юқорида номлари қайд этилган бошқарма раҳбарлари тушунишмаса.

С. ЙЎЛДОШЕВ,
пенсионер.

УЗР СЎРАШ ЎРНИГА... ҚЎПОЛЛИК

Ишимиз шошилинч бўлгани учун такси хизматидан фойдаланмоқчи бўлдик. 6 июль куни кечки пайт соат 9 ларда 91—98 ТНП номерли машинага Ш. Руставели кўчасидаги «Океан» магазини ёнидан ўтирдик. Манзилга етиб келгач ҳайдовчи счётчикни ўчириб узатилган 3 сўмни олиб, серрайиб тураверди.

— Ие, қайтимини бермайсизми?

— Яна қанақа қайтим, биласанларми қанча урди?

— Бор йўғи 1 сўм 34 тийин (яхшиямки биз бу вақтгача счётчикка қараб улгурган эдик), деганимиздан кейин ҳайдовчининг важоҳати ўзгарди.

— Менга ақл ўргатмаларинг. Ма, манави 1 сўмни олақолларинг, — деди-ю пулни ирғитиб машинани ҳайдаб қолди.

Нима учун ҳайдовчи биздан нотўғри ҳақ олди? Хўш, қайтимини сўраганимизда пулни узатиб, узр сўраш ўрнига нега қўполлик қилади?

Ахир савдо шахобчаларида сотувчилар харидорлар ҳақига хиёнат қилишса қонуний равишда жавобгарликка тортилади. Нега энди такси ҳайдовчиларини жазолаш мумкин эмас. Бу иш билан шуғулланувчи мутасадди ташкилотлар бордир ахир!

Ҳ. БОБОЁРОВ,
Луговский кўчаси, 44-уй.

● Турли касб эгалари

БУЮРТМАЧИЛАР МАМНУН

Шаҳримиздаги 7-маиший хизмат кўрсатиш комбинати ходимлари буюртмачиларга намунали хизмат кўрсатишмоқда. Буни маиший хизмат кўрсатиш уйига келган кишиларнинг сонига қараб ҳам билиш мумкин. Мана улардан бири — 1-қурилиш бошқармаси монтажчилар бригадаси бошлиғи Абдуманноб Сулаймонов.

— Мен бир неча йилдан бери шу комбинатнинг доимий мижозиман. Ҳар доим костюм-шимми, кўйлакми, шу ерда тиктираман. Айниқса Восит Собитов ва Абрам Ланзбергнинг бичган кийимлари менга маъқул, — дейди у.

— Менинг бу ерга келишимга дугонам Маъмура сабабчи бўлган, — дейди халқ хўжалиги институтининг IV курс талабаси Мунира Мавлонова, — унинг янги тиктирган кўйлаги кўпчилигимизга ёқиб қолиб, группадошлар билан буюртмага келдик. Менга Абрам Маркович Ланзбергнинг бичган кийимлари, Наташа Кимнинг тиккан кўйлаклари ёққанлиги учун ўшандан бери шу ерга келаман...

Дарҳақиқат ўз ишининг устаси Абрам Ланзбергнинг бичган кийими, моҳир тикувчиларнинг меҳнати билан бу ерга келган йигит-қизларнинг кўнглини хушнуд қилади, яна келишга мажбур этади. У яқин 50 йилдан буён бичиқчилик касби билан шуғулланиб келади. Унинг 100 дан ортиқ шогирди ҳозир маиший хизмат комбинатларида меҳнат қиляпти. А. Ланзберг коммунистик меҳнат зарбдори. Фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган.

— Комбинат нафақат шаҳар аҳолисига, балки область ва район қишлоқлари меҳнаткашларига ҳам хизмат кўрсатяпти. Яқинда биз Тошкент районидаги Ленин номли колхозда бўлиб 2,5 минг сўмлик буюртма ишларини олиб қайтдик, —дейди комбинат мудираси Зуҳра Мамажонова. — Яна Карл Маркс қишлоқ Советидан буюртмага талаблар тушган. Илғор тикувчилардан Н. Соатова, А. Сезгановаларнинг тиккан кийимлари ҳаммага манзур бўляпти. Беш йилликнинг ҳал қилувчи йили II кварталида 47 минг сўмлик буюртма ишлари бажаришимиз керак. Минг сўмлик мажбуриятимиз бор. Бу план ва мажбуриятимизни албатта бажарамиз. Зеро, бизнинг тиккан кийимларимиз шаҳримиз аҳолисига маъқул бўлса, келган буюртмачилар мамнун бўлишса, мажбуриятимизнинг бажарилгани шу.

А. ЖЎРАЕВ.

СУРАТДА: Коммунистик меҳнат зарбдори, тажрибали бичиқчи А. Ланзберг иш устида.

● Луқма

МЕТРОДА

Мен ҳар куни метрода ишга бориб келаман. Кетиш яхши. Ҳамма иш, ўқиш иштиёқида, хурсанд, уларга қўшилиб ўзим ҳам. Аммо қайтишда эса...

«Максим Горький. Охирги станция. Илтимос, вагонларни бўшатинглар!...»

Сезгир ўқувчи нима демоқчи эканимни аллақачон тушуниб, пиқ-пиқ куляпти.

Тўғри-да, бўшатинг дегани бу — олдига минг илтимос тиркаб айтилгани билан барибир жўнанг деган сўз. Руҳи чўкиб ўтирган одамга эса ундан ҳам оғирроқ ботиши тайин. Ахир оддийгина қилиб: «Охирги бекат. Хуш келибсиз!» — дейиш мумкин-ку.

Мана Ҳамза станцияси. Деворга қунт ва маҳорат билан Хамза станцияси деб ёзилган. Ҳамид Олимжон номли бекатда ҳам шу аҳвол. Хаттот ўзбек тилида «Ҳ» ҳарфи ҳам борлигини билмайди шекилли. Ахир саводсизликни мармарларга кўрсатишнинг нима ҳожати бор? Бу ёзув асрлардан-асрларга ўтади-ку. Ўқувчи уни кўриб, адабиёт муаллими билан тортишади. Шундай ёзилади, дейди. Йўқса нега метрода, қимматбаҳо мармарга дона-дона қилиб ёзиб қўйишган, дейди...

Электропоезд жўнайди. Дикторнинг майин овози жаранглайди: «Илтимос, болалик аёлларга жой беринг!».

Болалик — бу болалик дегани.

Аёлга нисбатан эса болали сўзи ишлатилади.

Чиройли ер ости қасрида чиройли поездлар ғизиллайди. Чиройли мармар деворларда эса — хато ёзувлар. Дикторнинг илтимоси ғашингизга тегадиган даражада. Эҳтимол, ҳамма жойда шундай дейилар. Лекин одатни одамлар яратади-ку. Уни ўзгартириш мумкиндир.

Сиз нима дейсиз, азиз оқшомхон? Балки биргалашиб метрога мос жаранглайдиган нафис бир илтимос топармиз?

Мақсад ЯХШИЕВ.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИ ВА ПОЙТАХТЛАРИДА

ПРАГА. Братислава — Жилина автомагистралининг яна бир участкаси ишга тушди. Ёш қурувчилар бу участкани Москвада ўтказилаётган жаҳон ёшлари анжумани шарафига белгиланган муддатидан тўрт ой барвақт топширдилар. Бу участка муҳим автостраданинг бир қисмидир. Автострада Словакия пойтахтини Пиештяни курорти маркази билан боғлайди. Магистралнинг ўзи ЧССР территорияси орқали ўтадиган Европа шимол-жануб автострадасининг таркибий қисмидир.

***

БУДАПЕШТ. Венгриянинг Сегед шаҳридаги кабель заводи ишчилари «совет буюртмалари юқори сифат билан бажарилади» деган шиор остида меҳнат қилмоқдалар. Бу корхона кўп йиллар мобайнида совет шериклари билан фаол ҳамкорлик қилиб келмоқда. Совет Иттифоқининг катта-катта буюртмалари туфайли заводнинг қуввати анча ошди, ишлаб чиқараётган маҳсулот сифати яхшиланди. Бугунги кунда Сегед кабеллари СССРнинг кўпгина муҳим халқ хўжалик объектларида пухта хизмат қилмоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина сегедликлар совет мижозларига турли йўғонликдаги қарийб 600 километр узунликда пишиқ ва чидамли кабель жўнатдилар.

***

ЛИССАБОН. Португалиянинг Оливейра Де Аземеиш шаҳри ядросиз зона, деб эълон қилинди. Муниципал мажлис депутатлари кўпчилик овоз билан қабул қилган резолюцияда бундай дейилади: шаҳар территориясининг ядро қуролидан холи зона деб эълон қилиниши португал халқи хоҳиш-иродасининг ифодасидир. У тинчликка интилмоқда, мамлакат территориясида ялпи қирғин қуролини жойлаштириш, тўплаш ва ташишга қарши чиқади.

Ҳозирги вақтда Португалиянинг 80 га яқин шаҳри ядросиз зона деб эълон қилинди.

***

ЛИМА. Перу пойтахтида Алан Гарсид Переснинг Лотин Америкасидаги ана шу мамлакат президенти лавозимини адо этишга киришиш тантанали маросими бўлиб ўтди.

Халқ партияси — Апра вакили бўлган Алан Гарсиа Перес шу йил апрель ойида бўлиб ўтган умумий сайловда ғолиб чиқди. Шу сайлов вақтида давлат бошлиғи, сенатнинг ва конгресс депутатлар палатасининг барча аъзолари сайланди. Сенатда ва депутатлар палатасида ҳам кўпчилик ўринларни олишга муваффақ бўлган Апра партияси биринчи марта ҳокимият тепасига келди.

***

НЬЮ-ЙОРК. Қўшма Штатларда ЖАРнинг шармандали апартеид системасига ва АҚШнинг Претория ирқчи режими билан алоқаларини давом эттираётганлигига қарши норозилик ҳаракати кучайиб бормоқда.

Иллинойс штатидаги 20 дан кўпроқ турли жамоат ташкилотининг вакиллари бўлган юзлаб намойишчилар ЖАРда фавқулодда ҳолат жорий этилганлигидан ва негр аҳолиси кўплаб қамоққа олинаётганлигидан дарғазаб бўлганликларини изҳор этиш учун ЖАРнинг Чикагодаги Бош консулхонаси биноси олдига келишди. АҚШнинг таниқли негр жамоат арбоби Жесси Жексон Рейган маъмуриятини Претория режими билан «амалий ҳамкорлик» қилиш сиёсатини ўтказгани учун кескин танқид қилди. Бу режим ЖАРнинг қора танли аҳолисига нисбатан қонли жазо чораларини қўлламоқда, унга гражданлик ҳуқуқларини беришдан бош тортмоқда.

Шундай намойишлар Нью-Йорк, Бостон ва Вашингтонда ҳам бўлиб ўтди.

***

ҚОҲИРА. Қоҳиранинг ғарби-жанубида жойлашган Ал-Мунейб шаҳарчасида келин-куёвлар шаҳри барпо этилади. Маъмурлар маъқуллаган лойиҳага мувофиқ у ерда янгича тузилган квартирали 500 та турар жой биноси, 30 та савдо маркази, маиший хизмат корхоналари қад кўтаради. Лойиҳада спортга кўп эътибор берилган. Спорт комплекси, бир неча кичик стадион, спорт заллари ва майдончалари ёшлар ихтиёрига бериб қўйилади. Шаҳарчанинг яшил зонасини вужудга келтириш режалаштирилмоқда. Ёшларнинг оилаларига квартиралар имтиёзли нархларда берилади.

***

БРАЗИЛИА. Бир неча йил давом этган танаффусдан кейин бразилиялик машҳур архитектор Оскар Нимейер Бразилия пойтахтида иккита янги иншоотни лойиҳалашга киришди. Нимейер — Бразилиа келажак қиёфасини яратувчи энг машҳур архитектура комплекслари ижодкорларидан биридир.

Архитектор икки лойиҳани тузиш ниятида эканини айтди. Булардан бири — очиқ ҳаводаги 5 минг ўринли театр бўлиб, иккинчиси — Бразилиа яқинидаги Параноа сунъий кўли теварагида барпо этиладиган шосседир. Янги автомагистраль туфайли пойтахт аҳолиси учун кенг дам олиш зонаси вужудга келтирилади.

ОБЪЕКТИВДА—ЯПОНИЯ

Кобэ шаҳри — мамлакатнинг йирик денгиз порти ҳисобланади. Бу ерга кўплаб мамлакатлардан юк ортилган кемалар келиб туради.

СУРАТДА: шаҳарнинг тоғлик қисмида.

Суратни журналист **Ш. ТУРОБОВ** олган.

ҲИНДИСТОНДА ҒАЗАБ ТЎЛҚИНИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон қишлоқ аҳолиси энг камбағал табақаларининг ўз ҳуқуқлари учун кураши йирик заминдорларнинг ашаддий қаршилигига дуч келмоқда. Қишлоқ муштумзўрларининг кўрсатмаси билан ҳаракат қилган бир группа қуролли газандалар Андхра-Прадеш штатининг Карамчеду қишлоғидаги камбағаллардан қонли ўч олдилар. Собиқ «даҳлсизлар» — хорижонлар қарз мажбуриятлари бўйича ишлаб бериш асоратли системасига қарши чиқдилар. Бундай система мамлакатда амал қилаётган қонун билан аллақачон тақиқланган. Маҳаллий бойлар ёллаган газандалар қишлоққа бостириб кириб, олти деҳқонни — қишлоқ хўжалик ишчилари Умумҳиндистон союзи активларини ваҳшиёна ўлдирдилар. Бандитлар билан олишувда 20 дан кўпроқ киши жиддий жароҳатланди.

Карамчедудаги жиноят Ҳиндистонда ғазаб тўлқинини кучайтириб юборди. Ёвузларча қилинган бу ҳуруж парламентнинг шу ерда ўтаётган сессиясида кескин мунозара мавзуси бўлди. Давлат ички ишлар министри Рам Дулари Синха хоним депутатлар ҳузурида сўзга чиқиб, шуни қайд этиб ўтдики, мамлакатда амал қилаётган махсус қонунлар ва қарорларга қарамай, тескаричилар қишлоқда илғор ислоҳотларни амалга оширишга тўсқинлик қилишга уринмоқдалар, камбағалларга қарши ошкора зўравонлик қилмоқдалар. Бундай жиноий ҳуружларга чек қўйиш учун яна ҳам таъсирчан чоралар кўриш зарур, деб таъкидлади у. Ҳиндистон Коммунистик партияси хорижонлар билан бирдамлик умуммиллий кампанияси ўтказишга даъват қилди.

Аҳолининг қолоқ ва энг камбағал табақаларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, уларнинг аҳволини яхшилаш — Ҳиндистон ҳукумати ички сиёсатининг энг муҳим жиҳатларидан биридир. Бош министр Ражив Ганди яқинда Мадхья Прадеш штатида ўтказилган митингда нутқ сўзлаб, ҳукумат 20 банддан иборат социал-иқтисодий программани амалга оширишга азму қарор берганлигини айтди. Шу программада қишлоқ камбағаллари манфаатларини кўзлаб ер ислоҳоти ўтказишга муҳим ўрин берилган.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

• ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИ

Ҳурматли редакция! Маълумки, спиртли ичимликни суиистеъмол қилган одам охири оғир хасталикка чалинади. Одам организмига зарар етказадиган алкоголь қандай ичимлик, унинг заҳарлиги асосан нимада? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Х. НОСИРОВ,
асбобсозлик заводи ишчиси.

АЛКОГОЛЬ ЗАРАРИ ҲАҚИДА

Этил алкоголи, яъни вино спирти узум шарбатидан ва бошқа шакарли суюқликлардан олинади. Алкоголни синтетик равишда ацетилиндан ҳам олиш мумкин. Этил алкоголи ичимликлардан арoқ, вино, пиво, шампанское ва бошқалар таркибида бўлади. Алкоголь жуда кам миқдорда қимизда, кефир, квас ва бошқа ачитқи сутларда ҳам бўлади.

Алкоголь инсон танасига тез сўрилади, сўрилиш дастлаб ошқозонда бошланиб, 5 минутдан кейин қонда пайдо бўлади, сўнгра ингичка ичакка ўтади. 15— 20 минутдан кейин нерв системага таъсир этади. Чунки алкоголь асабга тез таъсир этадиган дорилар турига киради. Алкоголнинг сўрилиши оч қоринда кучлироқ бўлади. Натижада нерв системаси тормоз процесслари камайиб кетади. Лекин одам ўзини енгил сезиб, хушчақчақлиги ошиб, кўп гаплашадиган бўлади, олдида турган муаммоларнинг жиддийлиги камайгандек бўлиб кўринади.

Алкоголь дозалари ошиб борганда тормоз процесслари фалаж бўлади ҳамда онг жуда пасайиб кетади. Ичиб олган одамнинг кучи кўпайганга ўхшаб кўринади, лекин бўлар-бўлмас хатти-ҳаракатларни кўпайтириб ўзини жуда чарчатиб қўяди, кейин оғзидан чиққан сўзларни тежаб ололмайди. Бу пайтда баъзи тоифа одамлар ўтакетган ҳушчақчақ бўлиб кўринишса, баъзилар эса тундлашиб жанжаллашишга мойил бўлиб қоладилар. Шу туфайли турли жиноятлар содир бўлади. Бора-бора алкоголнинг таъсири психомотор марказларга ва рефлектор аппаратга, яъни узунчоқ мияга ўтади. Онг йўқолади, наркоз ҳолати вужудга келади, чунки қон-томир ва нафас марказини алкоголь фалаж қилиб қўяди. Қон босими кескин равишда тушиб кетади, нафас олиш юзаки ва нотўғри бўлади. Қон томир маркази сусайгани учун қисқартирувчи импульслар переферияга етиб бормайди ва тери қон-томирлари кенгайиб, юз ва бошқа участкалар қизариб кетади. Шу билан тери исиганга ўхшайди, лекин иссиқликни қайтиб бериш процесси кўпаяди. Агар шу ҳолатда ичиб олган киши совуқ шароитда қолса, ҳарорати жуда тез пасайиб кетади.

Алкоголь сурункасига истеъмол қилинганда организм фаолияти қаттиқ зарар кўради. Чунки киши организмида алкоголнинг салбий заҳарли таъсирини кўрмайдиган бирорта орган йўқ. Алкоголикни бошқа кўринишдан ҳам аниқлаш мумкин. Бунда бурун қизил, юз шишган ҳолатда бўлиб, унда кўкимтир доғлар пайдо бўлади. Кўпинча томоқ, ошқозон, ичак, нафас йўллари яллиғланиб, овоз бўғилади, юзаки нафас олинади. Жароҳатнинг энг каттаси нерв системасига ва жигарга тегади. Эслаш қобилияти камайиб кетади, уйқусизлик пайдо бўлади. Бунақа одамларни фақат бир нарса —ичкилик ичиш, бошқа ҳеч нарса қизиқтирмайди. Ишхонада яхши ишлолмайди, уйда ҳам, оилада ҳам турмуши бузилади. Кўриш, эшитиш қобилияти жуда ҳам пасайиб кетади, мускуллар заифлашиб, қалтирай бошлайди. Жигар эса борган сари кичиклашиб ёки пишиб алкоголь циррози пайдо бўлади.

Алкоголь наслга ҳам салбий таъсир этади. Ичкиликбоз кишининг болалари кўпинча ҳар хил нуқсонлар билан туғилади, айниқса уларнинг нерв системаси заиф бўлиб тутқаноқ, психик касалга тез чалинади. Сурункали алкоголизм натижасида кишида «оқ алаҳлаш» касаллиги пайдо бўлади. Бу ҳолат психик ўзгариш натижасида келиб чиқади.

Алкоголизмни специфик дори-дармонлар билан, нарколог диспансерлар ёрдамида даволаш мумкин. Даволаниш жуда мураккаб бўлиб, агар бемор ича бошласа касаллик қайтарилади ва даволаш мураккаблашади. Шунинг учун алкоголизм касаллигининг олдини олиш жуда катта аҳамиятга эга.

«Саломатлик — туман бойлик», дейди халқимиз. Соғлиғимизни сақлаш эса ўз қўлимизда. Ичкиликка берилиб, инсон учун бир марта бериладиган гул умримизни хазон қилмайлик. Баракали меҳнат қилиб, оилада тотувлик билан яшайлик. Ватанимиз бахт-саодати йўлида хизмат қиладиган баркамол фарзандларни тарбиялайлик.

С. АЗИЗОВА,
Ўрта Осиё Медицина педиатрия институти фармакология кафедрасининг мудири, профессор.

Билиб қўйган яхши

УЙ АПТЕЧКАСИ

Чароғон хонадонингизда ҳар бир керакли рўзғор буюмлари қатори кичкинагина қилиб ясалган аптечка ҳам бўлиши мақсадга мувофиқдир. Бу ўз навбатида хонадон соҳиби-ю, соҳибасининг саранжом-саришталиги ҳамда дид-фаросатлигидан дарак беради.

Хўш, аптечкани қай тартибда сақлаш зарур? Энг аввало унда сақланадиган зарур дорилар этикеткасидаги ёзувларни мунтазам текшириб туриш керак. Муддат числоси ўтган дориларни ташлаб юбориш лозим, акс ҳолда унинг салбий таъсиридан озор чекиш мумкин. Айниқса, суюқ дорилар тезроқ эскиради, бунда улар чўкма ёки пага-пага пардалар ҳосил қилади.

Ҳар олти ойда аптечкангизни тозалаб, янги дорилар билан алмаштириб туринг. Энг зарур бўлган медикаментлардан, яъни ҳарорат кўтарилганда ичириш учун (аспирин) ацетилсалицилат кислота, ичимлик содаси, горчичник, валериана настойкаси, борний вазелин, йод настойкаси, навшадил спирти, бинт, пахта, томизғич, лейкопластирь, калий перманганат, яъни марганцовка порошоги бўлмоғи керак. Улар тартиб билан жойлаштирилиб, ҳар қандай ҳолатда зудлик билан топиладиган бўлсин. Шунингдек, аптечкангизда бемор учун биринчи ёрдам сифатида қўлланиладиган зарур буюмлар: медицина банкалари, грелка, муз халтачаси, резина жгут ва кўк чироқли рефлекатор бўлиши керак. Агар дориларнинг устида аниқ ёзувлари бўлмаса, уларни ташлаб юборинг.

Таблеткалар сарғайган бўлса улардан фойдаланманг. Ўзингиз тушунмайдиган дорилар ёки чет мамлакатлардан келтирилган дориларни умуман аптечкада сақламанг. Аптечканинг бир томонида ичиладиган, бошқа полкасида суртиладиган мазлар туриши керак. Саранжом-саришталик саломатликнинг гарови эканини ёдингизда сақланг.

О. КАРИМОВА.

• Китоб жавонингизга

«ИЧКИЛИКБОЗЛИК— РУҲИЙ КАСАЛЛИК»

Алкоголнинг энг ёмон оқибати одам психикасига, яъни руҳига ёмон таъсир қилишидир. Маълумки, бош мия психиканинг моддий асоси бўлгани учун у ичкиликдан зарарланганда бутун руҳиятни ўзгартиради. Сурункасига бир неча кун ичганда одамда психоз бошланади. Бу хасталик бирдан пайдо бўладиган, аста-секин бир неча ҳафталар, ойлар ва йилларгача давом этадиган турларга бўлинади. Психознинг энг оғир тури оқ алаҳлаш (русча белая горячка дейилади) бўлиб, спиртли ичимликларни ичолмайдиган даражага етгандан кейин хумор ҳолатида пайдо бўлади. Хасталик авжга чиққанда бемор одамларга ҳужум қилиб, оғир шикаст етказиши мумкин.

Ҳ. Алимов, А. Шоюсупова, А. Орипов ва О. И. Косенколарнинг «Медицина» нашриёти чоп этган «Ичкиликбозлик— руҳий касаллик» рисоласида ана шулар ҳақида кенг тушунча берилади, алкоголь одамни оғир руҳий хасталикка мубтало қилиши ибратли ҳикоя қилинади. Рисола кенг халқ оммаси, хусусан ўсиб келаётган ёш авлод учун фойдалидир.

Шаҳримиздаги 5-кўп профилли болалар касалхонаси энг яхши даво масканларидан бири ҳисобланади. Шифохона замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Ўз касбини севган шифокорлар болалар саломатлиги йўлида фидокорона меҳнат қилишмоқда. Машкура Исроилова касалхонанинг асаб касалликлари бўлимини бошқариб келади. У раҳбарлик қилаётган коллектив болалар саломатлиги йўлида сидқидилдан меҳнат қилаяпти. Тажрибали шифокор жамоат ишларида ҳам актив қатнашмоқда. У поликлиника ва касалхона бошланғич партия ташкилотининг секретари сифатида ўз зиммасидаги масъулиятли топшириқларни шараф билан бажармоқда.

СУРАТДА: тажрибали шифокор М. Исроилова кичкинтой саломатлигини кўздан кечиряпти.
Т. Каримов фотоси.

Атроф-муҳит муҳофазаси—ҳаммамизнинг ишимиз

«МУСАФФО ҲАВО» ОПЕРАЦИЯСИ

«Тоза ҳаво» операцияси республика пойтахтининг энг серқатнов автомагистралларида бошланди. Рейдга атмосфера ҳавосини муҳофаза этиш инспекцияси ва шаҳар санитария-эпидемиология станцияси вакиллари ҳам чиқишди. Бешта кўчма лаборатория, ГАИ диагностика пунктидаги стационар пост ишлаб турди. Барча районларда ГАИ группалари ташкил этилди, барча катта инспекторлар газ анализаторлари билан қуролланган бўлиб, йўлларда ҳам, автохўжаликларда ҳам текширишлар ўтказишди.

... ««80—16 ТНМ» номерли юк автомобилидан бурқсиб тутун чиқарди. 3-автокомбинат ҳайдовчиси **Михайлин** хотиржам, автомобиль атроф-муҳитни ифлослантираётгани билан иши йўқ. Двигателни ремонт қилиш ҳақида қайғуриши керак бўлган автокомбинат раҳбарларининг ҳам парвойи палак. Шу комбинатнинг «ГАЗ—24» автомашинаси ҳайдовчиси **Фозилов** ҳам дуд чиқишининг йўл қўйиладиган талабларини бузди. Ҳар икки машинадан давлат номерлари олиб қўйилди, ҳайдовчилар эса маъмурий жазо оладилар.

Бундай қоидабузарликлар анчагина аниқланди. Лекин бошқа рақамларни келтириб ўтамиз. Биринчи ярим йилликда чиқаётган газларининг заҳарлилиги текширилган салкам 98 мингта автомобилдан 6,5 мингидан заҳарлилик йўл қўйиладиганидан анча ортиқ эди. Ана шу нуқсон шунингдек, двигатель шовқини баландлиги сабабли 2715 та автомошина фойдаланишдан олинди. Автомобилларнинг техника ҳолати бўш назорат этилгани учун 37 мансабдор шахсга 685 сўм миқдорида жарима солинди.

Рейд пайтида кўпгина автокорхоналарда профилактика ишларига жиддий қаралмаётгани маълум бўлди. Улар орасида заҳарлилик даражасини назорат этиш постлари тузилган ва нормал ишлаб турган, автомобиль тез ремонтдан чиқарилаётган экспериментал ишлаб чиқариш автокорхонаси (ЭПАП), 7-таксопарк, 2-автокомбинат, 2502, 2521-автоколонналар ва 103-АТП ва бошқаларни мисол келтириш мумкин.

Жумладан, яқинда 7-автобус парки (директори Ю. Баҳромов, бош инженери Л. Осипов) текширилди. 82 автобусдан 18 таси носоз бўлиб чиқди. Ҳар икки раҳбарга 30 сўмдан жарима солинди.

3-автобус паркида (директори А. Исмоилов) заҳарлилиги текширилган 147 автобусдан 18 таси носоз бўлиб чиқди. Навбатчи механиклардан Ш. Шомаҳмудов, Т. Мақсудов ва Т. Исломовларга 65 сўм жарима солинди.

Аммо талаблар бузилаётган корхоналарнинг рўйхати анча узун. Яқинда текширишдан ўтказилган 203 автохўжаликдан фақат 84 тасида заҳарлиликни назорат этиш постлари бор. Яна бир нарса кишини ташвишга солади. Бир қанча автохўжаликларда, чунончи «Главташкентстрой»нинг автотранспорт корхонасида, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 8-автобазасида, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг автобазаси кабиларда заҳарлиликни аниқлаш приборлари бор, лекин улардан умуман фойдаланилмайди.

Рейд шуни кўрсатдики, кўпгина майда, норентабель автохўжаликларда заҳарли газларга қарши кураш тўғрисида умуман ҳеч қандай тушунча йўқ. ГАИ бошқармаси фақат шу йилнинг ўзида хўжаликларни йириклаштириш тўғрисида 28 министрлик ва идорага тегишли хат жўнатди, лекин битта ҳам жавоб олмади. Майда хўжаликларда автомобилни соз сақлаш учун шароит йўқ, линияда ҳайдовчилар ишини назорат этилмайди, автомашиналар тунда ҳайдовчининг уйида сақланади.

Тоза ҳаво муаммоси Тошкент каби катта индустриал шаҳарда йил сайин ошяпти. Худди шу боисдан ГАИ бошқармаси автомобилдан чиқаётган газларнинг заҳарлилигини пасайтириш мақсадида ҳозир 1 сентябргача бўлган муддатда барча автотранспорт корхоналарида углерод-окиси миқдорини назорат этиш ва карбюраторлар ҳамда ўт олдириш системасини созлаш постларини ташкил этиш юзасидан кўрсатма беряпти.

1 октябргача барча автокорхоналарга токсинлик талонларини жорий этиш режалаштириляпти. Унга ой сайин ишланган газлар состави ҳақидаги маълумотлар ёзиб борилади.

Халқлар дўстлиги проспекти бўйлаб ҳозир двигателлар диагностика стационар-пости қуриляпти. Яна иккита ана шундай пост қурилиши ҳақида қарор қабул қилинди. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ишлари давом эттириляпти. Бундан мақсад шаҳримиз ҳавосини мусаффолаш, демак кишилар саломатлигини мустаҳкамлашдир."

«Тошкент оқшоми», Тошкент шаҳар ГАИ бошқармаси, атмосфера ҳавосини муҳофаза этиш инспекцияси ва Тошкент шаҳар санитария-эпидемиология станциясининг рейд бригадаси.

• Республикамизнинг Бош виставкасида

МЕҲНАТ ИЛҒОРЛАРИГА—МУКОФОТ

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси Советининг йиғилишида республика Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси қатнашчиларининг 1984 йилги ғолиблари аниқланди. Ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида зарбдор меҳнат қилган юзлаб меҳнат коллективлари ва ишлаб чиқариш илғорлари ғолиб деб топилди ҳамда диплом ва қимматбаҳо буюмлар билан мукофотлашга қарор қилинди. Мукофотланганлар орасида Тошкент шаҳрининг ўнлаб меҳнат коллективлари ва юзга яқин ишлаб чиқариш илғорлари бор.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигига қарашли Тошкентдаги 9-шина ремонти заводининг бош корхонаси ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида эришган ютуқлари учун кўргазманинг Фахрий дипломи ҳамда рангли телевизор билан мукофотланди.

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси ҳам республика Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг Фахрий дипломи ҳамда рангли телевизор билан тақдирланди.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг марказий лойиҳа-конструкторлик технологияси бюроси коллективига Фахрий диплом ва оқ-қора тасвирли телевизор берилди. Бу марказий бюро коллективи ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида зарбдор меҳнат қилиб жуда кўп технологик жараёнларни такомиллаштирди.

Ёш авлодни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш ишига катта ҳисса қўшаётган умумий таълим мактабларидан айримлари республика Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг мукофотларига сазовор бўлди. Улардан пойтахтдаги 241-ўрта мактаб Фахрий диплом ва оқ-қора тасвирли телевизор, 70-ўрта мактаб эса Фахрий диплом ва кутубхона учун китоблар комплекти билан тақдирланишди.

«Главташпассавтотранс»нинг Тошкентдаги 2-автокомбинати эса Фахрий диплом ва радиоприёмник билан мукофотланди. Бу автокомбинат 1984 йил натижаларига кўра социалистик мусобақа ғолиби бўлиб, унга «Юксак ишлаб чиқариш маданиятига эга корхона» деган ном берилган эди.

Тошкент шаҳри ишлаб чиқариш корхоналари ва ташкилотларида меҳнат қилаётган энг яхши мураббий ва коммунистик меҳнат зарбдорларидан 30 киши Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг дипломлари билан тақдирланди.

А. АМИНОВ,
Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси ахборот марказининг ходими.

«СЎЗИМ, СОЗИМ СЕНГА, ВАТАНИМ!»

ФОТОРЕПОРТАЖ

Кейинги йилларда партия ва ҳукуматимиз республиканинг ижодий кадрларига катта эътибор бериб келмоқда. Мамлакатимиз, бутун совет халқи КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олишга қизғин ҳозирлик кўраётган шу кунларда истеъдодли шоир-ёзувчилар ижоди кенг пропаганда қилиниши учун ғамхўрлик кўрсатилмоқда, улар билан халқ олдида бевосита ижодий ҳисоботга айланадиган қизиқарли учрашувлар ўтказиш учун шарт-шароит яратиб берилмоқда.

Ана шундай учрашувлардан бири пойтахтимиздаги «Баҳор» концерт залида бўлиб ўтди. Ўзбекистон Ёзувчилар союзи уюштирган республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати, «Ёшлик» журналининг Бош редактори, шоир Омон Матжоннинг ижодий кечаси «Сўзим, созим сенга, Ватаним» деб аталди.

Омон Матжон — талантли ўзбек шоири. Унинг шеърлари элу юртга, она Ватанга юксак меҳр-муҳаббат туйғулари билан йўғрилган, сатрларидан Аму тўлқинларининг чайқалиши эшитилиб туради. Омон Матжон — жаҳонгашта шоир, илҳомининг «географияси» кенг масштабли. Америка, Франция сафарлари таассуротларида туғилган шеърий туркумлари, сержаранг достонлари, камтарона ғазалларини севиб ўқийсиз. Шунинг учун шоир Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотига номзод қилиб кўрсатилди.

Ижодий кечани олиб борган Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Саид Аҳмад шулар ҳақида гапирди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ортиқ Отажоновнинг шоир шеърлари асосида янграган қўшиқлари учрашувга ташриф буюрганларнинг олқишларига сазовор бўлди. Истеъдодли раққоса Ферузахон Солиҳова оҳанглар мавжида хиром айлади.

Шоир Омон Матжон шеърият шайдолари эътиборига ўзининг янги шеърларини ҳавола қилди, ташрифчиларни қизиқтирган саволларга жавоб берди. «Сўзим, созим сенга, Ватаним» ижодий кечаси шеърият билан санъатнинг мужассам оқшоми сифатида бу ерга келганлар кўнглига сурур, руҳига файз бағишлади.

Шифобахш неъматлар

«Келин тили»

Бу ўсимлик ариқ бўйларида, боғларда, суғориладиган ерларда учрайди. «Келин тили» бир йиллик ўсимлик бўлиб, унинг бўйи 30—80 сантиметргача етади. Пояси тик ўсади, бўғинли цилиндрсимон, шохланган бўлади. Пастки барглари пояга банди билан, қолганлари эса бандсиз кетма-кет ўрнашган.

«Келин тили» ўсимлиги таркибида эфир мойлари, органик кислоталар, қандлар, ошловчи шиллиқ моддалар рутин, гиперозид, ҳаёт учун зарур бўлган витаминлар — К, А, С, Е, Д, ситостерин ва бошқа моддалар борлиги учун талайгина хасталикларга даво бўлади. Чунончи, ундан тайёрланган қайнатма бавосил хасталигида ва пешоб ҳайдовчи дори сифатида қўлланилади. Шунингдек, қайнатма темиратки, терига тошган тошмалар ва яраларга яхши наф келтиради.

Ўсимликдан қайнатма тайёрлаш учун кастрюлкага бир ярим стакан сув қуйилади ва гиёҳнинг майдаланганидан (ер устки қисмидан) бир чой қошиқ солиб, 15 минут давомида қайнатилади, сўнг икки соат чамасида қўйиб қўйилади ва докада сузилади. Тайёр бўлган қайнатмадан кунига уч маҳал таомдан олдин ярим стакандан ичилади.

Илмий медицинамизда гиёҳнинг доривор препаратлари — дамлама, суюқ экстрактлари қабзиятда енгил сурги бўлади, қон кетишини тўхтатиш хосияти бор.

М. МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос.

„ТО" спорт ҳафтаси

Тошкент — Олмаота шахмат матчи

● Сиртқи «Дўстлик» шахмат матчида 1:0 ҳисобида тошкентликлар олдинда боришмоқда. ● Оқшомхонлар оқ доналарни суришаётган иккинчи тахтада вазият кескинлашди. ● 37-юриш қандай бўлиши керак.

24 июль куни газетамизда «Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент» ва «Вечерняя Алма-Ата» газетхонлари ўртасидаги сиртқи шахмат матчида олмаоталикларнинг 36-юришга жавоби эълон қилинган эди. Техник сабабларга кўра «Тошкент оқшоми» газетасининг 1985 йил 24 июлдаги 1967-сонида эълон қилинган олмаоталикларнинг 36-жавоб юриши нотўғри қабул қилинган эди. Шу сабабга кўра редакция тошкентлик газетхон ва шахмат мухлисларидан йўл қўйилган хатолик учун узр сўрайди ва тошкентликларнинг 37-юришини бекор қилиб, олмаоталикларнинг жавоб юришига қайтишни тавсия этади.

Шундай қилиб олмаоталиклар тошкентликларнинг 36. Крb1—а2 юришига Кра8—е7 билан жавоб беришди.

Ҳурматли шахмат мухлислари! Ўзингиз оқ доналарда ўйнаётган иккинчи тахтада навбатдаги — 37-юриш қандай бўлиши керак? Бу ҳақдаги фикр ва мулоҳазаларингизни кутамиз.

Энг мақбул юришларни таклиф этган газетхонларнинг исм ва фамилиялари газетада эълон қилинади.

Шахмат ишқибозлари учун иккинчи тахтада қилинган юришларни эслатиб ўтамиз:

2

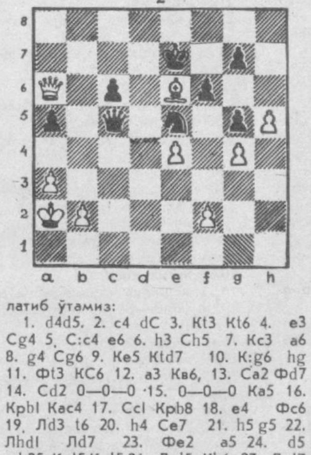

1. d4d5. 2. c4 dС 3. Kt3 Kt6 4. e3 Cg4 5. C:c4 e6 6. h3 Ch5 7. Kc3 a6 8. g4 Cg6 9. Ke5 Ktd7 10. K:g6 hg 11. Фt3 КС6 12. a3 Кв6, 13. Са2 Фd7 14. Cd2 0—0—0 ·15. 0—0—0 Ка5 16. Kpbl Кас4 17. Ccl Kpb8 18. e4 Фс6 19. Лd3 t6 20. h4 Ce7 21. h5 g5 22. Лhdl Лd7 23. Фe2 a5 24. d5 ed 25. K:d5 K:d5 26. Л:d5 Kb6 27. Л:d7 K:d7 28. Cd5 Фb6 29. C:b7 Ke5 30. Cd5 c6 31. Ce3 Cc5 32. Cc5 Ф:c5 33. Фa6 Kpc7 34. C6 Лd8 35. Л:d8 Kp:d8, 36. Kpa2 Kpe7.

Ўз таклиф ва мулоҳазаларингизни қуйидаги адресга йўлланг: 700047, Тошкент шаҳри, ГСП, Ленинград кўчаси, 32, «Тошкент оқшоми» («Дўстлик матчи»)га. Таклифларингизни 32-55-32, 32-08-74 телефонлари орқали хабар қилишингиз мумкин.

Танишинг, шаҳримиз чемпионлари

Дастлабки қувончлар

Бу воқеа шу йилнинг январь ойида «Динамо» стадионида бўлди. Сафга тизилган спортчилар ҳаяжон билан судьяларнинг маълумотини кутиб туришарди. Микрофондан:

— ГТО кўпкураши биринчи босқич беллашувларида энг яхши натижа кўрсатган 120-ўрта мактабнинг бешинчи синф ўқувчиси Оксана Яригина ғолиб чиқди,— деган овоз янгради.

Оксананинг қувончдан кўзларига ёш қалқиди. Аста бориб фахрий шоҳсупанинг биринчи поғонасига кўтарилди. Ҳаяжонланганидан совринли ўринларда турган дугоналарининг табригини ҳам эътиборсиз қолдирди. Кейин, юзлари қизариб, ўзи уларни ғалаба билан табриклай кетди.

Ҳа, спортга ихлос қўйган Оксана Яригинанинг ҳаётидаги бу воқеа дастлабки қувонч эди. Ғалабага осонликча эришгани йўқ.

Учинчи синфда ўқиётганида уни енгил атлетика секциясидаги машғулотларга таклиф этишди. Жисмоний тарбия ўқитувчиси Светлана Петровна Галкина қизнинг ҳаракатларини синчковлик билан кузатиб борди. Унинг тиришқоқлиги, ҳар бир топшириқни нуқсонсиз бажаришга уриниши эътиборга тушиб қолди. Машғулотлар ҳафтада икки марта ўтказилар эди. Кўпкурашга иштиёқи ниҳоятда зўрлиги туфайли кичик ёшдаги болаларга белгиланган топшириқлар билан қаноатланмай қолди. Шу боисдан ҳам у катта ёшдаги болаларга белгиланган программа асосида шуғулланишга ҳаракат қилди. Бу ердаги машғулотларни Лев Борисович Грудцин олиб борар эди.

Тренерлар кузатишлардан сўнг шундай хулосага келишди: Оксана ҳар бир ишни бажаришга бутун вужуди билан киришиб кетади. Демак, унга ўз қобилиятига мос топшириқларни бериш мақсадга мувофиқдир. Бу ёш қизнинг маҳоратини тезда шаклланишига ёрдам беради.

Оксана дастлабки машғулотлар пайтидаёқ теннис тўпини улоқтиришда яхши натижа кўрсата бошлади. Худди шу нарса тренернинг эътиборига тушди. Бунинг устига у югуришда, сакрашда ҳам анча маҳорат кўрсата бошлади. Қисқа қилиб айтганда, у ҳар томонлама ривожланаётган енгил атлетикачи эди. Устози Ю. Парфенов қизни кўнглига мос келмаган машғулотларни бажаришга мажбур қилиб ўтирмади. Балки унинг ўзи ихлос қўйган машғулотларни такомиллаштиришга эътибор берди. Бу Оксананинг маҳоратини тез такомиллашиб боришига шароит яратди. Жумладан, у дастлабки машғулотлар пайтида теннис тўпини 37 метр масофага улоқтирган бўлса, шаҳар спартакиадаси беллашувлари пайтида 65 метр натижа кўрсатди.

Оксана бошқа машқларни бажаришда ҳам дугоналаридан ўтиб кетди. Жумладан, узоқликка сакрашда 4 метр 86 сантиметр, баландликка сакрашда 1 метр 45 сантиметр натижа кўрсатди. 60 метр масофани 8,2 секундда босиб ўтди. Бу ёш спортчи учун жуда яхши натижа эди. Оксана эришилган натижалар билан чегараланиб қолгани йўқ. У ҳамон машқларни кунт билан бажармоқда. Яқинда Севастополь шаҳрида Бутуниттифоқ пионер-ўқувчиларининг енгил атлетика кўпкураши бўйича ўтказилган беллашувларда фахрли тўртинчи ўринни эгаллади.

М. ХИДИРОВ.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

КИРОВ РАЙПИШЧЕТОРГИГА ҚАРАШЛИ

«ФЕРУЗА» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ КИЧИК СОТУВЧИЛАРИ ВА КОНТРОЛЕР-КАССИРЛАРНИ ТАЙЁРЛОВЧИ

6 ОЙЛИК ҚУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқишга 16-25 ёшдаги 8-10-синф ҳажмида маълумоти бўлган, Тошкент шаҳрида пропискада турувчи ёшлар қабул қилинади.

Ўқувчиларга ойига 50 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

«ФЕРУЗА» МАКТАБ-МАГАЗИНИНИ БИТИРГАНЛАР КИРОВ РАЙПИШЧЕТОРГИГА ҚАРАШЛИ ЙИРИК МАГАЗИНЛАРГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

МАШҒУЛОТЛАР — ГРУППАЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАШУВИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Сулаймонова кўчаси, 53-уй (3, 22, 25, 27, 28-трамвайларнинг «Энгельс кўчаси» бекати; 2, 9, 19, 51, 91-автобусларнинг «Округ офицерлар уйи» бекати). Справкалар олиш учун телефонлар: 33-09-51, 33-07-58, 24-56-84.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»

8-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИНИНГ БЎЛИНМАЛАРИГА

1-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

бош бухгалтер, ишлаб чиқариш-техника бўлими бошлиғининг ўринбосари, секретарь-машинистка, бетончилар, темир-бетон конструкциялар монтажчилари, дурадгорлар, электр пайвандловчиларни.

2-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

катта прораб, геодезист, темир-бетон конструкцияларининг монтажчилари, электр пайвандловчилар, бетончилар, дурадгорлар, арматурачилар.

3-ПАРДОЗЛАШ ИШЛАРИ БОШҚАРМАСИГА

ишлаб чиқариш-техника бўлими катта инженери, катта прораблар, нормаловчилар, бўёқчилар, сувоқчилар, сайқалловчилар, дурадгорларни.

ҲАМЗА РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

слесарь-сантехниклар, йиғувчи-созловчилар, газ ёрдамида қирқувчилар, токарлар, станокчилар, штамповкачилар, қолипловчилар, қурилиш ишчилари, кранчиларни.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

КУЙБИШЕВ РАЙОН МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

электр жиҳозларини монтаж қилувчи электр монтажчилар, контроль-ўлчов приборлари ва автоматларнинг слесарлари, газ-электр пайвандчилар, кабелчилар, рангли металларни пайвандловчиларни.

153-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА

пайвандловчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, бўёқчилар, бетончилар, конструкция монтажчилари, ёрдамчи ишчиларни.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

«ТАШСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА

токарлар, штамповкачилар, электр-газ пайвандловчилар, слесарь-йиғувчилар, ходимлар, созловчилар, пластмассаларни прессловчилар, қолипловчиларни.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Марказий пункт — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
Ленин районн пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй;
Чилонзор район пункти — 2-квартал, 3-уй.
Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 10-уй.
Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Киров район пункти — Энгельс кўчаси, 49-уй.
С. Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. Икромов район пункти — Чилонзор массиви, 22-квартал, 13-уй.
Сергели район пункти — 2-квартал, 69-уй.

Ўқишга марҳамат!

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

1985-1986 ўқув йили учун

Ҳунар-техника билим юртларига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

3-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ТОКАРЬ, САНОАТ АСБОБ-УСКУНАЛАРИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, ЭЛЕКТРОМОНТЕР, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ СЛЕСАРИ (ОТК контролёри), ҚЎЛДА ИШ БАЖАРУВЧИ ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИ, ПРЕССЧИ-ШТАМПОВКАЧИ.

Ўқишга 8-10 синф маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

8-синф маълумотлилар 3 йил муддатли ўқишга қабул қилинадилар ва ўқишни тугатгач уларга ўрта ҳунар-техника билим юртини тамомлаганлиги ҳақида диплом берилади. Ўқиш даврида ўқувчилар 3 маҳал бепул иссиқ овқат, кўчалик ва иш кийим-бошлари билан таъминланадилар.

10-синф маълумотидаги ўқувчилар техника билим юртлари программаси асосида ўқитиладиган группаларга қабул қилинадилар ва улар қўлда иш бажарувчи электр пайвандчи, токарь, машинада контактли пайвандлаш пайвандчиси, прессчи-штамповкачи ихтисосларини эгаллаб чиқадилар. Ўқиш муддати — 6 ой ва 1 йил. 10-синф маълумотидаги ўқувчиларга ойига 72 сўм стипендия тўланади.

Ўқувчиларга ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 50 проценти тўланади.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Билим юртини тамомлаб чиққан ёшлар қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи — «Ташсельмаш»га ишга юбориладилар. Ўқиш аълочиларига билим юртини тугатгач, мажбурий ишлаб бериш стажидан қатъий назар олий ўқув юртларига киришлари учун йўлланма берилади.

Билим юртида фан, техника ижоди, бадиий ҳаваскорлик, фото тўгараклари, спорт секциялари ишлаб турибди.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш зарур: ариза, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, саломатлиги ҳақида справка, 6 дона фотосурат (3х4 см).

Машғулотлар — 8-синф маълумотидаги ўқувчилар учун 1 сентябрдан, 10-синф маълумотидаги ўқувчилар учун эса группаларнинг комплектлашувига қараб бошланади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, 50-алоқа бўлими, Гёте кўчаси, 54-уй (21, 49-автобусларнинг «3-СПТУ» бекати; 16, 89-автобусларнинг «Касб касалликлари институти» бекати).

39-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЯРИМ ЎТКАЗГИЧЛИ АСБОБЛАР ВА МИКРОСХЕМАЛАРНИ ЙИҒУВЧИ, ТЕХНОЛОГИК УСКУНАЛАРНИ СОЗЛОВЧИ, ТОКАРЬ-УНИВЕРСАЛ, ФРЕЗЕРЧИ, СОНЛИ ПРОГРАММА БИЛАН БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАР ОПЕРАТОРИ, СЛЕСАРЬ-АСБОБСОЗ, ЭЛЕКТРОН ТЕХНИКА АСБОБЛАРИ ВА ДЕТАЛЛАРИНИ СИНОВЧИ, РАДИОАППАРАТУРАЛАР ВА АСБОБЛАР МОНТАЖЧИСИ.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотли Тошкент шаҳрида ва унинг атрофида яшайдиган йигит-қизлар қабул қилинадилар.

Ўрта маълумот билан кирганлар учун ўқиш муддати 8—10 ой. Уларга ҳар ойда 70 сўм миқдорида стипендия тўланади. Билим юртини битирганларидан сўнг эгаллаган касблари бўйича малака берилганлиги тўғрисида диплом берилади.

Ўқишга 8 синф ҳажмида маълумот билан кирганлар учун ўқиш муддати—3 йил. Улар билим юртини битирганларидан сўнг ўрта маълумот ва эгаллаган касби бўйича малака берилганлиги тўғрисида диплом оладилар. Ўқиш даврида ҳар куни 3 маҳал овқат билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 проценти ўқувчиларга берилади.

Ўқиш даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юрти спорт базасига эга.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, 286-формадаги медицина справкаси, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 3х4 см. ва 4х5 см. ҳажмдаги 8 дона фотосурат.

8-синф ҳажмида маълумотлилар группасида машғулотлар 1 сентябрда бошланади.

Ўрта маълумотлилар группасида машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Весна кўчаси, 17-уй (12, 37, 68, 80, 81, 106, 183-автобусларнинг «Узбум» комбинати», 1, 5, 26-трамвайларнинг «Фоменко кўчаси» бекатлари). Телефон 91-14-51.

21-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

СЕКРЕТАРЬ-МАШИНИСТКА, СЕКРЕТАРЬ-СТЕНОГРАФИСТКА, ИШ ЮРИТУВЧИ, ЧИЗМАЧИ-КОНСТРУКТОР, ЭЛЕКТРОН ҲИСОБЛАШ МАШИНАЛАРИ ОПЕРАТОРИ, ЭЛЕКТРОН ҲИСОБЛАШ МАШИНАЛАРИ ПРОГРАММИСТИ, ЎЙИН АВТОМАТЛАРИ МЕХАНИГИ.

ЎҚИШ МУДДАТИ ҲАММА ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА 8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР УЧУН 3 ЙИЛ, ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАР УЧУН 1 ЙИЛ.

Ўқувчиларга ҳар ойда 30 сўм ҳажмида стипендия берилади.

Билим юртини битирганлар Тошкент шаҳридаги муассасаларда, ташкилотларда, идораларда, лойиҳа-конструкторлик бюроларида, ҳисоблаш марказларида иш билан таъминланадилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, характеристика, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат, 286-формадаги медицина справкаси, ариза, паспорт, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома.

Билим юрти адреси: 700084, Тошкент шаҳри, Киров райони, Хуршид кўчаси, 45-уй (14, 44, 56, 88-автобусларнинг «Семашко номли институт» бекати).

28-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Пойафзал устки қисмини бичувчилар, пойафзал устки қисмини тайёрловчилар, пойафзал тикувчилар, тайёр пойафзалларни қабул қилиб олувчи-контролерлар, слесарь-ремонтчилар, электр монтёрлар, конструктор-модельерлар, якка буюртмалар бўйича моделли пойафзал тикувчилар.

Ўқувчиларга ҳар ойда 70 сўмдан стипендия берилади.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ.

Билим юрти қошида кечки-ишчи ёшлар мактаби мавжуд.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юрти пойафзалчилар саройига эга. Бу ерда ҳар хил ҳаваскорлик тўгараклари, спорт секциялари ишлайди.

Билим юртида доимо бепул тикиш-бичиш курслари ишлаб туради. Бу курсларни тугатганларга гувоҳнома берилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: билим юрти директори номига ёзилган ариза, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ ҲАР КУНИ СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (2, 3, 6, 14-троллейбуслар; 11, 51, 172, 173-автобусларнинг «1-Пойафзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 53-99-04.

23-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Трамвай вагонларининг учинчи класс ҳайдовчиси, троллейбус машиналарининг 3-класс ҳайдовчиси, контакт ва кабель тармоқлари ремонти ва улардан фойдаланиш электр монтери, тортиш подстанцияларини ремонт қилиш ва улардан фойдаланиш электромонтери, трамвай вагонлари ва троллейбусларнинг электр асбоб-ускуналари ва радиоаппаратураларини ремонт қилувчи электромеханик, линия хизмати диспетчер-ревизори, ўқиш муддати — 5-6 ой;

ЎҚИШГА СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДА ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ЎТАБ ҚАЙТГАН КИШИЛАР, ШУНИНГДЕК 18 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқишга қабул қилинганларга 75 сўм стипендия тўланади.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

8-СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИЛАР УЧУН:

тортиш подстанцияларининг диспетчери, трамвайлар ва троллейбусларни ремонт қилиш ва уларга хизмат кўрсатиш механиги, трамвайлар ва троллейбусларнинг электр ва радиоаппаратураларини ремонт қилувчи электромеханик, тортиш подстанцияларини ремонт қилиш ва улардан фойдаланиш электромеханиги, енгил автомобиллар, юк автомашиналари ва бошқа ихтисослашган машиналарни (давлат таъминотида турадн) ремонт қилувчи автослесарь. Ўқиш муддати — 3 йил;

10-СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИЛАР УЧУН:

трамвай вагонларининг 3-класс ҳайдовчилари, троллейбус машиналарининг 3-класс ҳайдовчиси, тортиш подстанцияларининг диспетчери, тортиш подстанцияларини ремонт қилувчи ва улардан фойдаланувчи электромонтер, автослесарь, контакт ва кабель тармоғини ремонт қилувчи ва ундан фойдаланувчи электромонтер, линия хизмати диспетчер-ревизори (ойига 30 сўм стипендия тўланади). Ўқиш муддати — 10 ой.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади ва шаҳар пропискасидан ўтказилади, улар Тошкент шаҳрида трамвай ва троллейбусларда бепул юрадилар.

Билим юрти қошида турли тўгараклар, ишчи-ёшлар мактаби фаолият кўрсатмоқда.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ ЯКШАНБАДАН ТАШҚАРИ ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Красновосточний кўчаси, 3-«а» уй (1, 17«э» автобуслар; 6, 13, 22-трамвайлар; 18-троллейбуснинг «Красновосточное» депоси» бекати). **Телефон** 62-34-57.

18-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Токарь, ремонтчи-слесарь, электр газ пайвандчи, фрезерчи, программали бошқариладиган станокларнинг оператори, электр ускуналар ремонти бўйича электромонтер, механика-йиғув ишлари слесари, техника назорати бўлими контролери, қўлда қолиплаш қолипловчиси.

ЎҚИШ МУДДАТИ: **10 синф маълумотлилар учун — бир йил, 8-синф маълумотлилар учун — 3 йил.**

Уч йиллик группаларга қабул қилинганлар 3 маҳал иссиқ овқат, формали кийим-бош ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси вақтида ўқувчилар иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Бир йиллик группаларга қабул қилинган ўрта маълумотлиларга 30 сўм ҳажмида стипендия тўланади.

Қўлда қолиплаш қолипловчиси касби бўйича ўқийдиганларга эса ойига 90 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини битирганларга ўрта маълумот ва тегишли малака олганлиги тўғрисида диплом берилади. Имтиёзли диплом билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида гувоҳнома ёки аттестат, турар жойидан ва медицина (286-форма) справкалари, 6 дона фотосурат (3х4 см.), паспорт ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Қабул комиссияси якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача ишлайди.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, 100-алоқа бўлими, Ш. Руставели кўчаси, 57-уй (2, 3, 50, 54-автобуслар; 2, 6, 13, 16-троллейбуслар; 4, 7, 11, 24, 28-трамвайларнинг «Социалистик шаҳарча» бекати). Телефонлар: 53-95-26, 53-95-23, 53-95-21.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/VIII да **Олтин девор**, 8/VIII да **Аризасига кўра**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Катта цирк томошалари. «Африка шерлари» аттракциони** (19.30).

КИНО

7 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«СЕВГИ АФСОНАСИ» — **Санъат саройи** (катта зал, 17, 20.00, телефон 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74).

«ОЛИСДАГИ ЧИРОҚЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Ватан** (тоқ соатларда), **Хива** (21.45), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

«СЕНИНГ ОСУДА ОСМОНИНГ» — **Фестиваль** (21.45, телефон 32-78-02).

«ҚОНУНИЙ НИКОҲ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ҲАЁТ ШУНДАЙ ҲАМ ҚИСҚА» — **Тинчлик** (18.30, 21.00, телефон 58-36-06).

«КЎРИНМАС ОДАМ» — **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75).

«БИР ТЎҚНАШУВНИНГ ИККИ ТАХМИНИ» — **К. Ерматов номли** (тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

«КАМОННИНГ ҚОРА ЎҚИ» — **С. Раҳимов номли** (жуфт соатларда, телефон 48-46-71), **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«КЕЛИНЛАР ҚЎЗҒОЛОНИ», «ВОДИЛЛИК КЕЛИН» — **Ҳамза номли** (17, 20, телефон 91-10-51).

8 АВГУСТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«СЕВГИ АФСОНАСИ» — **Санъат саройи** (катта зал, 11, 14, 17, 20.00, телефон 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74).

«ОЛИСДАГИ ЧИРОҚЛАР» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-02), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75).

«СЕНИНГ ОСУДА ОСМОНИНГ» — **Ватан** (тоқ соатларда).

«СОЯБОН ЗАРБИ» — **Фестиваль** (21.45, телефон 32-78-02).

«ҚОНУНИЙ НИКОҲ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 58-36-06).

«КАРДИНАЛГА ҚАРШИ ТЎРТОВЛОН» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«БИР ТЎҚНАШУВНИНГ ИККИ ТАХМИНИ» — **К. Ерматов номли** (тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

«КАМОННИНГ ҚОРА ЎҚИ» — **С. Раҳимов номли** (жуфт соатларда, телефон 48-46-71), **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-53).

«ВИЙ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25).

МУАССАСАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг

РЕСПУБЛИКА СТЕНОГРАФИЯ ВА МАШИНАДА ЁЗИШ КУРСЛАРИ

республиканинг замонавий иш юритиш асосларини билувчи секретарь-стенографистка ва секретарь-машинистка ихтисослари бўйича кадрларга нисбатан тобора ўсиб бораётган эҳтиёжини назарда тутиб, курсларга эркин қабул қилишдан ташқари шартнома асосида муассасалар ва ташкилотлар томонидан йўлланувчи ходимларни ҳам

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқишнинг иш билан қўшиб олиб борилиши таъминланади.

КУРСЛАРГА ЎҚУВЧИЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШ ЙИЛИГА ИККИ МАРТА ЎТКАЗИЛАДИ.

Декабрь-январда қабул қилинганлар учун машғулотлар — 1 ФЕВРАЛДАН; **июль-августда қабул қилинганлар учун машғулотлар** — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Маълумотлар олиш учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин; 700003, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 174-уй(Бешёғоч, Комсомол кўли яқинида), ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача. Телефон 45-62-52.

ТВ

ЧОРШАНБА

7 АВГУСТ

● МТ I

18.00 Сув спорти турлари бўйича Европа чемпионати. Сувга сакраш. Сузиш. Болгариядан олиб кўрсатилади.
18.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 А. Глазунов асарлари.
20.15 «Р» ҳужжати». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. Д. Уоллеснинг шу номли романи асосида. 1-серия.
21.30 «Время».
22.00 Футбол бўйича халқаро учрашув. СССР — Румыния терма командалари. Танаффус пайтида (22.45) — «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 Алкоголизмнинг зарари ҳақида илмий-оммабоп фильм.
19.00 Енгил атлетика бўйича СССР чемпионати.
20.00 «Шахмат мактаби». «Шахмат тарихидан». 3-кўрсатув.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.50 В. Кунченко куйлайди.
21.00 Сув спорти турлари бўйича Европа чемпионати. Сув полоси. СССР — Испания терма командалари. Болгариядан олиб кўрсатилади.
21.30 «Время».
22.00 «Биродар бўлиш учун». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
23.05 «Спорт, севги ва фантазия». Киноконцерт.

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Билмасвой Қуёшли шаҳарда». Мультфильм. 2-қисм.
18.35 Мактаб ўқувчилари учун. «Дўстларимиз планетаси» (рус.).
19.10 В. И. Лениннинг «Социал-демократиянинг демократик революциядаги икки тактикаси» китоби нашр этилганлигининг 80 йиллигига.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Звезда» (Жиззах) — «Пахтакор». 2-тайм. Жиззахдан репортаж (ёзиб олинган).
20.30 «Ахборот».
20.50 «Халқ ижодиёти». Катта ашула.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Эркаклар ёзи». Бадиий фильм.
23.30 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 «Гуллаб яшнаётган ўлка». Телефильм.
18.30 «Бонгли соат учун куй». Фильм-спектакль. 1-серия (рус.).
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Сўзи билан иши бир». Телефильм.
20.50 «Шаҳарликлар дастурхонига».

ПАЙШАНБА

8 АВГУСТ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Илмий-оммабоп фильм.
10.00 «Жонажон ўлка тароналари».
10.30 Мультфильмлар: «Фантик», «Карнайча ва кўзача», «Тўс-тўполон».
11.15 «Р» ҳужжати». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
12.30 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Совет кишиси учун». Телефильмлар: «Кун тартибида», «Бурчаксиз уй», «Суриков ҳузурида Пензада».
16.05 «Рус тили».
16.40 «Оқ фил». Болалар учун бадиий фильм премьераси (Ҳиндистон).
17.55 Д. Шостакович асарларидан концерт.
18.45 Сув спорти турлари бўйича Европа чемпионати. Сувга сакраш. Сузиш. Болгариядан олиб кўрсатилади.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Тилла қўнғиз». Мультфильм.
19.40 «Сиз яратган боғ».
20.15 «Р» ҳужжати». Телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 «Время».
22.05 «Биргалашиб куйлайлик, дўстлар».
23.50 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Изланиш давом этади». Телефильм.
9.35 «Ҳужумкор бўл». Бадиий фильм.
10.45 Братислава камер оркестрининг концерти. Дирижёр — Ш. Робл (ЧССРдан олиб кўрсатилади).
11.00 «Оптика мўъжизаси». Илмий-оммабоп фильм.
11.15 «Умумий биология». «Биологиями? Бу жуда осон».
11.45 Мультфильмлар: «Дум учун зарядка», «Мушукча Гав», «Хонаки цирк».
12.15 РСФСР халқ артисти Ю. Казаков чалади (баян).
12.35 «Қора денгиз тўлқинлари». Телевизион бадиий фильм. 4-серия.
13.35 Инглиз тили.
14.05 «Келинг опера яратамиз». Музикали телефильм.
15.25 КИРОВ ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
16.15 Янгиликлар.
18.30 Янгиликлар.
18.50 «Онамларнинг мактаби».
19.20 «Фан ва техника». Киножурнал.
19.30 «Саёҳатчилар клуби».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». Ҳайкалтарош П. Клодт.
21.15 «Лисаковск». Телефильм.
21.30 «Время».
22.05 «Вақтинча ишини бажарувчи». Бадиий фильм.
23.25 «Қуёшли сўқмоқ». Илмий-оммабоп фильм.

● ЎзТВ I

7.25 Кўрсатувлар программаси.
7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Малика қурбақа». Мультфильм.
8.30 «Ахборот».
8.50 «Ёш сеҳргарлар». Ангрен шаҳар болалар ҳаваскорлик циркининг чиқиши (такрорий).
9.40 «Сўнгги таътиллар». Бадиий фильм (рус.).
18.00 Янгиликлар.
18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз—80-йиллар комсомоллари».
18.45 «Адабий альманах».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Афғонистоннинг киносанъати».
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбекистон композиторларининг камер асарлари.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Дўстлар маслаҳати — олтиндан қиммат».
22.25 Физкультурачилар кунига. «Гўзаллик ва саломатлик байрами».
23.35 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

● ЎзТВ II

18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Болалар учун фильмлар: «Ғаройиб саёҳат». «Ўгай қиз».
19.05 «Абитуриент-85». Беруний номидаги Тошкент политехника институти.
19.30 «Қуёш қўшиқлари». Фильм-концерт.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Транспорт ва йўловчи».
20.50 «Ўн саккиз кечаю кундуз». Ҳужжатли фильм.
21.00 «Сиҳат-саломатлик». Илмий-оммабоп программа (такрорий).

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
—орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и Ташгорсовета.
(Газета бир йилда 300 марта чиқади).

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ШАҲРИ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар: секретариат — 33-57-02: бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 33-08-74; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-55-39; Совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р-12458. Индекс 64690. А-2190. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.